

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravišstvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—.
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Kaj terja od nas sedanji čas?

Jezernik Baltazar, kmet iz Št. Ilja pri Velenju.

Minuli so božični prazniki, ki označajo ter prinašajo mir in uteho. To so prazniki družinske skupnosti, ljubezni in sreče. Niso bili vsi te sreče deležni. Na stotine in tisoče jih je, ki so iskali zavetja pri dobrih srcih, kakor sta ga iskala Marija in Jožef v Betlehemu, pa ga pri ljudeh nista našla. Tudi danes ga ne najde na tisoče siromakov in brezposelnih. Kakor je sv. Družina morala bežati v tujino, preganjana od Heroda, tako tudi prav mnoge preganja v današnjih dneh nemila usoda.

Vzrok tiči v človeški sebičnosti. Ljudje so pozabili na zapoved ljubezni do bližnjega, ki mora obvladovati vse človeško delovanje, tudi gospodarsko udejstvovanje. Mesto ljubezni pa kraljuje v srcih premnogih ljudi samopašnost in samogoltnost. Denar jim je bog. Visoke obresti so tiste dobrine, po katerih jim hrepeni srce. Bližnjega ne smatrajo za brata, ustvarjenega po božji podobi, marveč za predmet izkoriščanja in za sredstvo lastnega obogatitja.

Gospodarska kriza nas pritiska, muči zlasti kmeta in delavca. Kljub temu pa ne smemo kloniti z glavo ter izgubiti upanja. Poglejmo rastlinstvo v naravi, kako se mora boriti za obstanek! Korenine dreves ponekod le s težavo prodirajo v zemeljske plasti, iskajoč opore in hrane. Poglejmo studenček, ki izvira izpod skalovja! Težavno borbo ima, preden si uravna svoj tok, počasi pa premaga vse ovire ter naraste v veliko reko. Učimo se od narave!

Oskrbimo se z orožjem izobrazbe, katoliške in slovenske! Kdor hoče na svetu uspeti, mora bistro glavo imeti. Nesmrtni naš učitelj škof Slomšek je klical našim prednikom ter kliče tudi nam: »Le bistrimo si glave!« Izobraževalno delo bi se moralo vršiti po vseh župnijah naše domovine. Duhovniki so za to poklicani in usposobljeni voditelji, mi jih pa moramo podpirati. Podpirati jih morajo kmetje, predvsem pa naša mladina. Saj je ravno mladina izobrazbe najbolj potrebna. Potrebna pa je tudi prave krščanske vzgoje. V lanskem Slomškovem letu smo večkrat slišali Slomškov opomin: »Ako se mlado drevesce ne požlahtni ter se divjaku ne vcepi zlahtna mladika, vedno malovredna lesnika ostane.«

Naj bi si mladina Slomškove zlate opomine vzela k srcu ter se po njih ravнала! To bi bilo najlepše slovo od

Slomškovega spominskega leta. Tudi za nas in za vse veljajo Slomškovi opomini in njegova navodila. Ne zablino osobito njegovih lepih nauk o dobri sosesčini. Bodimo si dobri sosede! Naj vlada med nami bratstvo in sloga! Rešila nas bo vzajemnost, ne pa razprtija in razdrobljenost. Nesloga donša le gorje ter uničuje naše moči. Skupnega dela je treba, ki ga prekvamisimo s pravo krščansko narodno prosveto.

*

Za naš list.

(Dopis kmetskega fanta.)

Zopet je minulo leto in se potopilo v morje večnosti. Slednja minuta nam pravi, kako minljivo je vse na svetu. Malo časa traja veselje in radost človeka na zemlji, istotako pa tudi trpljenje premine. Ob zaključku starega leta se v duhu ozremo nazaj, da vidimo svoja dela. Zadovoljno je naše srce ob pogledu na plemenita dejanja, a žalost se nas loti, ako nam očita vest, da smo delali slabo. Saj je pač več, mnogo več slabega, kakor pa dobrega na svetu. Časopisje nam dan na dan poroča o žalostnih dogodkih v naši domovini, o pobojih, pretepih, samomorih in drugih zločinih. Mislilo se je, da bo naval teh zločinov vendar ponehal, pa se širi in množi, da ne vemo, kaj bo. Ako je bilo do sedaj tako, zlasti preteklo leto, dal Bog, da bi vsaj to leto, ki je začelo, bilo srečnejše za nas in bi nam rodilo

75 let je minulo, odkar je umrl dne 5. januarja 1858 feldmaršal Radecki.

mnogo božjega blagoslova, da bi bila naša dela iz Boga in vsikdar za Boga.

Surovost, ki se pojavlja med mladino, našemu narodu nikakor ni v čast. Čast in ponos naroda je izobrazena mladina, zavzeta za to, kar je dobro in plemenito. Mladina pa, ki pijačnuje, preklinja, klaša ter se pretepa, dela narodu sramoto ter je rana na narodnem telesu. Ta žalostni pojav je dokaz, da ni med narodom vse v redu, osobito pa, da tisti, ki bi morali vzgojevati narod, ne vršijo v pravem pomenu in v zadovoljivi meri to svojo nalogo.

Tu stopi v ospredje vprašanje časopisja. Razmere nas silijo, da se zavzemamo za tisk, namreč za dober, katoliški tisk, za katoliške časopise, ki po mojem mnenju niso dovolj razširjeni med ljudstvom. Mnogi še naročajo ter razširjajo brezverske, slabe, ničvredne časopise, ki spadajo v peč. Največje zlo pa je, da tako ničvredno šaro čitajo tudi otroci, ki se že v zgodnji mladosti narskajo protiverskega duha, da izgubijo vsako spoštovanje do Boga, Cerkev in duhovnikov. Zato ni čudno, da mnogi katehetje tožijo o grozoviti pokvarjenosti današnje mladine. Dolžnost vsakega je, da naroča in čita le krščanske liste, ki branijo in zagovarjajo vero in katoliško Cerkev. Resnične so besede našega Gospoda, ki pravi: »Po njih sadu jih boste spoznali!« Resno se moramo vprašati, ali niso oni žalostni pojavi med mladino, o katerih smo prej govorili, posledica čitanja slabih listov. V hiši, kjer je slab časnik doma, ni krščanske omike in tudi ne prave vzgoje mladine. Fantje iz hiš, ki imajo nekrščanske liste, niso na dobrem glasu. Ne krasi jih krščanska krepost, marveč jih ponižuje drznost, surovost in slične pokvarjenosti. Če pa gredo v cerkev, je njihov pohod samo takozvani sprehod. Zato pa moramo krščanskemu časopisju nakloniti skrb in pomoč.

Naš glasnik, buditelj in čuvár je priljubljeni »Slovenski gospodar«. Ta list si je stekel za naš narod neprecenljive zasluge. Izhajati je pričel baš v času, ko so se odigravali pri nas najhujši politični boji z nemškutarstvom, ki je hotelo uničiti slovensko besedo in vpostaviti na njeno mesto nemščino. Kdo je bil v teh usodnih časih naš branitelj? »Slovenski gospodar« je bil! Boril se je in nikdar klonil, kadar je šlo za verska načela in za korist slovenskega kmeta, delavca in obrtnika. Zato je »Slovenski gospodar« tako globoko zasidran v srcu našega naroda. Ljudstvo se zaveda, da je ta list vedno bil njegov prijatelj

in branitelj ter bo tudi vedno ostal. Nikdar ni zapustil slovenskega ljudstva, ter ga tudi nikdar ne bo. Naša dolžnost je, da podpiramo in širimo dober tisk, to je krščansko časopisje, da bo vsaka

hiša naročena na dober list. Vi, ki ste ostali zvesti »Slovenskemu gospodarju« do sedaj, bodite mu tudi v bodoče naklonjeni ter mu pridobivajte novih naročnikov in čitateljev! I. Š.

IZ RAZNIH DRŽAV

Veliki uspehi Japoncev. Japonske čete so zasedle dne 3. januarja kitajsko mesto Šanhajkvan. Šanhajkvan je vojaško važna točka na mestu, kjer se ob Rumenem morju pričinja veliki zid. Japonci so napadli to trdnjavo na vodi, na kopnem in iz zraka. S svojimi težkimi topovi so delno razbili okope, nakar je japonska pehota prešla v napad. V pristanišče Šanhajkvana je priplulo 9 japonskih vojniških ladij. Japonci imajo poleg kolodvora v Šanhajkvanu pripravljenih 3000 vojakov v oklopnih vlakih, ki morejo oditi na prvi ukaz proti Peking. Na japonski strani se je udeležilo boja 4000 pešcev in 19 topov. V mestu je izbruhnil grozen strah, ker so se pojavili v raznih okrajih tudi mnogoštevilni požari. V okolici utrjenega mesta je padlo nad sto granat, ki so povzročile veliko škodo. Železniški promet med Šanhajkvanom in Pekingom je prekinjen, zaradi česar je moralo na tisoče civilnega prebivalstva bežati peš proti Peking. V mestu, ki je docela porušeno, je obležalo na

stotine kitajskih vojakov in prebivalcev. Japonske izgube sicer niso znane, vsekakor pa niso mogle biti neznatne. Ker so se Kitajci branili tudi s strojnimi. Ko so se umikali korak za korakom, so se branili z ročnimi granatami. Neki kitajski oddelek, ki je štel 5 sto mož, je bil docela pokončan. — Dne 3. januarja so navalili Japonci tudi na mesto Činhvankav, ki leži 15 km južno-zapadno od Šanhajkvana. Po kratki borbi so zasedli tudi to mesto. S tem je postal položaj kitajskih čet, ki so se utaborile 2 km od Šanhajkvana, strateško nevzdržen in so se morale umakniti v največjem neredu. Železniški promet na progi Mukden-Tiencin, ki vodi skozi ozemlje, v katerem vzdržujejo po takozvani boksarski pogodbi Anglija, Amerika, Francija in Italija svoje čete, je ustavljen. Po še nepotrjenih vesteh iz Harbina so japonske čete zasedle tudi obmejno postajo Pograničnaja na vzhodnokitajski železnici, tako da je tudi ta proga docela v njihovih rokah in so Japonci dejansko gospodarji v severni Kitajski.

Razpust irskega parlamenta. Predsednik Irske De Valera je razpustil irski parlament in razpisal nove volitve.

PO KATOLIŠKEM SVETU

Letos sveto leto. Omenili smo že v zadnji številki, da je sv. Oče papež Pij XI. proglasil to leto za sveto leto. Dan pred Božičem je imel na kardinalen govor, v katerem je med drugim poudaril, da leta 1933, odnosno 1934 poteče 1900 let, odkar je Zveličar sveta, Sin božji trpel ter umrl za človeštvo. Na proslavo te obletnice kliče sv. Oče vse, ki so odrešeni z dragoceno krvjo Zveličarjevo. Ali je katera obletnica slavnijša kakor ta? To koristno in potrebno proslavo želijo prav mnogi. Danes se največ ali skoro izključno govori o sporih in protivostih, o varanju in nevaranju, o oboroževanju in razoroževanju, o škodah in odškodninah, o dolgovih in izplačevanju, o izgubah in plačilnih nesposobnostih, o gospodarskih in finančnih interesih, o bedi posameznikov in družbe. Naj torej svet sliši kaj drugega! Naj sliši o stvareh globoke duhovnosti, o stvareh, ki kličejo v spomin življenje in interese duš, o poslanstvu Cerkve in človečanstva, o visokih mislih in navdihih, ki se porajajo povodom vzvišenega dogodka trpljenja in smrti Zveličarjeve, ki ga bomo proslavili. Da bi ta proslava ne ostala nezapažena, marveč da bi koristila vsem dušam, zlasti tistim, ki so raztresene in zaposlene, da bi vsi imeli časa ter našli priliko, da porabijo to obletnico v svojo korist, zato sv. Oče odreja, da ta proslava traja celo leto. Proglašajo jubilejno

sveto leto, ki bo trajalo od 2. aprila 1933 do 2. aprila 1934. To je tretje sveto leto, ki ga je proglasil sedanjí papež. Prvo je bilo l. 1925, drugo l. 1929 povodom mašniškega jubileja sv. Očeta, tretje pa je sedanje. Vsa podrobna navodila za proslavo velevažne obletnice Zveličarjevega trpljenja in smrti bodo pravočasno izdana.

Dve važni obletnici v tem letu. V letošnjem letu, ki je sveto leto kot spominsko leto 1900letnice Gospodovega trpljenja in smrti, se bodo obhajale še tudi druge obletnice. Med najvažnejšimi je 75letnica prikazni Marijine v Lurdu, ki se je prvič prikazala 11. februarja 1858 ubogi mlinarjevi hčerki Bernardki Soubirous (Subiru). Lurški jubilej se bo proslavljal širom katoliške Cerkve, najbolj slovesno kajpada v Lurdu, kamor bodo pohiteli romarji iz raznih delov sveta. Meseca maja 1933 pa bo preteklo 100 let, odkrat je takratni pariški vseučilišni študent Fridrik Ozanam s 5 tovariši ustanovil Vincencijevo družbo. Ta družba ima namen, organizirati krščansko dobrodelnost v prid siromakom, bolnikom, zapuščenim in zanemarjenim. Razširjena je po vsem kulturnem svetu ter je prava dobrotja za vse, ki trpijo pomanjkanje. Njen pomen je narasel v sedanjí dobi brezposelnosti in bede.

Socialisti proti usmiljenkam. V Buenos-Airesu, glavnem mestu Argentine — v južni Ameriki — so pri zadnjih občinskih volitvah zmagali socialisti.

Pred volitvami so jim vsa usta bila polna obljub, kako bodo delali za ljudski blagor, ko dobijo mestno občino v svoje roke. Ko se jim je to posrečilo, pa so naenkrat pokazali svoje protiljudske rogove. Ako bi bilo med mestnim prebivalstvom ljudsko glasovanje o tem, kar je socialistična večina v občinskem svetu sklenila, bi ljudstvo tak predlog z ogorčenjem odklonilo. Socialisti so namreč sklenili, da morajo usmiljene sestre zapustiti vse bolnišnice ter se morajo vpeljati svetne bolničarke. Svoj sklep je rdečkasta gospoda utemeljila s tem, češ, da so svetne bolničarke bolj poceni kakor pa usmiljene sestre. To je kajpada neresnica, ki je zrasla na socialističnem zelniku. Usmiljenih sester je po bolnišnicah 180 ter prejema vsaka mesečno po 25 pesos, torej na leto skupaj 54.000 pesos. Bolničarkam pa bo treba na mesec plačati vsaki po 165 pesos, torej na leto skupno 356.000 pesos. Svetne bolničarke pa ne bodo stale mesto samo 302.000 pesos več, marveč ker bodo hotele imeti več svobodnih urav, bo jih treba dvakrat več ko usmiljenih sester, torej bodo stale občino 600.000 pesos več. Tako znaajo socialisti gospodariti in štediti. Predlogu socialistov so se uprli vsi zdravniki v bolnišnicah, vsi bolniki, vsa poštena javnost in tudi predsednik republike general Justo. Socialisti pa se v svoji protiverski in protikrščanski strasti nočejo spametovati. Ukrep socialistov bo hudo zadel tudi slovenske in hrvatske delavce, ki v svoji bolezni in onemoglosti iščejo zavetja po bolnišnicah. Kako dobro stori takemu zapuščenemu delavskemu siromaku, ako sliši v bolnišnici tolažilne besede v svojem materinem jeziku. Dosedaj so take besede slišali. V Buenos-Airesu je namreč v bolnišnicah 12 slovenskih usmiljenih sester, ki bodo vsled socialističnega sklepa morale zapustiti bolnišnice. Takí prijatelji delavcev so socialisti!

Katoliška kmečka ženska društva v Belgiji. Zveza katoliških kmečkih ženskih društev v Belgiji je obhajala 25letnico svojega obstoja. Največja prireditelj ob tej priliki je bilo veliko zborovanje v glavnem mestu Bruxellu. Na zborovanju je bila navzoča zastopnica belgijske kraljice, govoril pa je med drugimi tudi kardinal nadškof Roey. Zveza šteje 1200 ženskih društev, ki se nahajajo v 2500 kmečkih občinah. Namen te organizacije je izobrazba kmetijskega ženstva v strokovnem, gospodarskem in kulturnem oziru. Da je kmečka žena v Belgiji danes na tako visoki stopnji izobrazbe, je v veliki meri zaslug te krščanske izobraževalne organizacije.

80 let v samostanu. Meseca decembra preteklega leta je sestra Marija Holfenbein iz reda hčera božje ljubezni obhajala v Leon di Nikaragua (v srednji Ameriki) stoletnico rojstva. Sestra Marija je kljub svoji visoki starosti vedno še zdrava in krepka. Rojena je bila 17. decembra 1832 v Lyonu na Francoskem. Z dvajsetim letom je stopila v samostan. Živi že torej 80 let v samostanu in sicer po raznih samostanih Amerike. Sestra Marija je storila veliko dobrega za ljudstvo, osobito za mladino.

O priliki njenega stoletnega jubileja ji je prebivalstvo skazalo svoje veliko spoštovanje in svojo hvaležnost. Papež

Pij XI. ji je s pismom svojega drž. tajnika sporočil svoje čestitke ter poslal svoj blagoslov.

Polovična vožnja v Maribor in nazaj od 15. do 28. januarja 1933. Kdor potuje v Maribor od 15. do 22. t. m., pa se vrača od 15. do 25. t. m. in se udeleži zimskosportnega tedna, ima pravico do brezplačne vožnje nazaj. Za v Maribor kupite celo karto brez vsake legitimacije, v Mariboru karte ne oddate, jo temveč prihranite za brezplačno vrnitev. Potrdila izdaja »Putnik« nasproti glavnemu kolodvoru na Aleksandrovi cesti 35, in sportna trgovina Sport-Roglič, Grajski trg. Cena za vstopnico 10 Din. Dobite jih pa tudi v prodajalnah Cirilove tiskarne, Koroška cesta 5 in Aleksandrova ulica 6.

Vlomilec odnesel iz spalnice 9000 D. Dne 3. januarja je izmaknil neznanec iz spalnice gospe Minke Koštomaj, gostilničarke v Prečni ulici v Mariboru, 9000 Din. Vlom je bil izvršen s ponarejenimi ključi.

Neznan vlomilec je obiskal viničarijo mariborskega krčmarja Rogine s Tržaške ceste v Čretu pri Slivnici blizu Maribora. Uzmovič si je privoščil pijačo, jestvin, posteljnino in lovsko puško.

Požigalec na delu na Polskavi. Uboji in res pomilovanja vredni Polskavčani! Koliko škode in strahu jim je povzročil na dosmrtno ječo obsojeni požigalec Terglec. Komaj je romal ta peklerska šiba pod ključ kaznilnice, ga je nadomestil drugi. Na Polskavi beležijo v kratkem razdobju tri še pravčasno preprečene požige od še neodkritih požigalčev roke, eden pa se je žali bog posrečil v polnem obsegu. V ponedeljek dne 2. januarja je pogorela domačija posestnika in krčmarja Karola Hrastnika na Spodnji Polskavi.

Obsodbe vredna zloraba šolarja. Dne 2. januarja popoldne je prijel finančni stražnik v Št. Ilju v Slov. goricah 12letnega šolarja, ki je imel v šolski torbici 3 kg saharina. Tihotapec je izročil nedovoljeno blago fantku, naj ga nese k sosedu. Dečka so izpustili po odvzetju saharina in je naperjena preiskava proti pravemu švercarju.

25letnico mašništva je slavil v Ptuj minoritski provincijal p. Bernardin Polonijo. Naše iskrene čestitke k srebrnemu jubileju!

Mrtvo so našli na Novega leta dan v Ptuj 67letno zasebnico Jul. Schein, ki je bivala v stanovanju čisto sama. Scheinovo je zadela kap.

Mladostni roparski napadalci pod ključem. Andro Opečar in Štefan Mutvar iz Podturna pri Čakovcu, trgovca, je zajela noč pri nakupovanju vina. Kar naenkrat so planili na oba iz zasede trije napadalci, ki so grozili obema z noži in trgovcema preiskali žepe. Napadena sta si obraze dobro zapomnila, in orožniki iz Dolnje Lendave so predali dne 3. januarja v preiskovalne zapore mariborskega okrožnega sodišča tri od 17 do 18 let stare fante, ki so o-

sumljeni roparskega napada na omenjena trgovca.

Vlom v župnišče. V noči 3. januarja je vlomil neznanec v župnišče pri Sv. Lovrencu na Pohorju in odnesel 4000 dinarjev.

Smrtna nesreča. Na Ježici pri Ljubljani je zašel pod avtoomnibus tamošnji občinski uslužbenec Ivan Krečič. Povoženega so prepeljali takoj po nesreči v ljubljansko bolnico, kjer je podlegel notrajnim poškodbam.

Hlod mu je zmečkal nogo. V Malnjaku nad vasjo Breg pri Litiji tešejo bukove prage. Pri žaganju bukovega hloda je padel odžagani del na desno nogo 31letnemu tesarju Francu Lužerju in mu jo je popolnoma zmečkal.

Vlom v trgovino. V noči 3. januarja je bilo vlomljeno v Šmihelu pri Novem mestu v trgovino gospe Hermine Hrovat. Odnešena je bila iz trgovskega lokala zaloga tobaka, jestvine in 400 Din v gotovini.

Naša kraljevina je imela do sedaj 25 vlad. Prvi minist. predsednik 20. dec. 1918 je bil že rajni Stojan Protič. Za njim Ljuba Davidovič ponovno septembra istega leta, Stojan Protič 17. februarja 1920, Milenko Vesnić 30. maja 1920, Nikola Pašić 1. januarja 1921, L. Davidovič 7. julija 1924, Nikola Pašić 6. septembra 1924, Pašić-Pribičević 30. aprila 1925, Pašić-Radič 17. julija 1925, Nikola Uzunović-Stjepan Radič 8. aprila 1926, drugič 30. aprila 1926, tretjič 24. decembra 1926, četrti 1. februarja 1927, Velja Vukivečiv 17. aprila 1927 prvič, 10. septembra 1927 drugič, 23. februarja 1928 tretjič, dr. Korošec 27. julija 1928, Peter Živković 6. januarja 1929 prvič, 6. oktobra 1931 drugič, dr. Voja Marinković 4. aprila 1932, dr. Milan Srkič prvič 2. julija in drugič 4. novembra lanskega leta.

Velika francoska potniška ladja zgorela. Na potu iz francoskega mesta Bordeaux v Le Havre je zgorel dne 3. jan. francoski veleparnik »Atlantique«, ki je bil eden najmodernejših in največjih ter zgrajen še le pred dvema letoma. Njegova posebnost je bila umetniška oprema in 10 m široki in 150 m dolgi srednji hodnik, na katerem so razpstavljale pariške tvrdke modne novosti. Ko se je zgodila požarna nesreča, je bilo na ladji le 200 mož posadke brez potnikov, ker je bila ladja na potu v popravilnico. Požar je izbruhnil iz neznanega vzroka in se je razširil po celi dolžini. Na brezžične klice ogroženega parnika so mu prihitele na pomoč druge ladje, ki so rešile posadko.

75letnica smrti. Zadnje dni je zatonilo 75 let, odkar je umrl avstrijski maršal in zmagovalac nad Italijani, v slovenski narodni pesmi še danes živeči oče Radecki.

Bivši predsednik Združenih držav Severne Amerike umrl. Dne 5. januarja je umrl v Njujorku bivši trideseti predsednik Združenih držav Calvin Coolidge. Bil je sin farmerja in rojen leta 1872 v vasi Plymouth v državi Vermont. Po poklicu je bil advokat in je

postal predsednik leta 1924. Marca leta 1929 je Coolidge odstopil kot predsednik in je prevzel mesto ravnatelja njujorške zavarovalne družbe. Coolidgeju je sledil na predsedniško mesto Hoover.

Kašlju in hripavosti so najbolj naklonjene samo osebe, ki ne negujejo dovolj svoja usta in grlo. Dnevna nega s preizkušenim domačim sredstvom, Fellerjevim Elsafluidom, varuje tudi pred nahodmi, hripo, prehladom i. t. d. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 58 Din brez daljnjih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska banovina.

Požarni detektivi.

Dnevno nam prinaša časopisje poročila o požarih, kojih vzrok se ne da izslediti, čeravno je podan sum za požig. Nikakor ni lahka naloga, komu res tudi dokazati, da je sam zažgal, ker so požigalci navadno premeteni ljudje. Temeljito raziskovanje požigov na znanstveni podlagi je v novejšem času tolikanj napredovalo, da je danes omogočeno, izslediti še tako zvito in preračunano požigalčevo roko.

V Ameriki že šolajo »požarne detektive«, ki imajo nalog, da poiščejo za vsak požar vzrok. S pomočjo načina raziskovanj se je posrečilo, ugotoviti v 100 požarnih slučajih, zakaj je ogenj izbruhnil. Izbor in takorekoč nezmotljiv pripomoček za ugotovitev požarnega izbruha je zogljen les, katerega je najti na vsakem pogorišču. Na preostankih lesa se da določiti, ali je zgorel od navadne ali prav posebno močne vročine in iz tega dejstva je prav lahko mogoče sklepati na vzrok požara.

Od površine zoglenega lesa napravijo takozvano mikrofotografijo. Ta poda močno povečane lesne celice in iz teh je mogoče sklepati, kaj da je zanelo les.

Mikrofotografija površine od terpenina zanetenem kosu lesa kaže popolnoma drugačne znake, kakor če bi bil

Za zimske večere boljši kot topla peč je roman »Satan in Iškarijot«, ki ga boš gotovo bral, če se še tako braniš!! Zahtevaj ponudbo pri Cirilovi tiskarni v Mariboru.

prišel goretí les vsled lanenega olja ali spirita.

Svojčas zelo priljubljen način požiga je bil n. pr. ta-le: Kak trgovec je pustil svojo dragoceno zalogo kakor so kožuhi, visoko zavarovati. Na skrivaj je zamenjal dragoceno kožuho vino z manjvredno, podtaknil ogenj in jo uničil. Na ta način je požigalec ogoljufal zavarovalno družbo za visoke svote.

Slučaj požiga, kakor je omenjeni, danes takoj razkrinkajo iz zogljenelih preostankov blaga, ki natančno izpričajo, ali je bila kožuho vino nekaj res dragocenega ali kak šund.

Posebno zanimiva je ugotovitev vzroka požara na podlagi dejstva: vsak material zgori od različne vročine.

Sukno, ki je bilo zaneteno s pomočjo gazolina, zgori pod mnogo višjo tem-

peraturo nego sladkor. Ako pozna strokovnjak te vročinske stopnje, lahko sklepa na vzrok požara.

Danes je zelo dvomljiv slučaj, da bi izbruhnil požar večjega obsega na ta način, da je kedo pustil električni likalnik na leseni mizi. Dokazano je, da tak likalnik uniči likalno desko in sploh les počasi, večjega obsega pa tak ogenj ne more zavzeti.

Najnovejše preiskovanje požarov se ukvarja z raziskavo kemičnih požigalnih sredstev, katerih se zelo radi poslužujejo najbolj moderni požigalci. Tudi s pomočjo kemikalij povzročeni požari zapustijo tako razločne znake, da dožene požarni detektiv prav kmalu vzrok požara tudi potem, ko je že bil ogenj polje časa pogašen.

★

Izredni slučaji smrti.

Vsako minuto, vsako sekundo nas lahko dohiti smrt. Nihče ji ne uide, a vendar obišče včasih zemljana na tako čuden način, kakor da bi se hotela norčevati iz vsega človekovega početja. — Takih izrednih slučajev je več. Vendar je prav gotovo, da niso v nikakršni zvezi s človekovim življenjem. Izjemo človek pač vedno hitreje zapazi, kakor v nem razvoju nastajajoče dogodke.

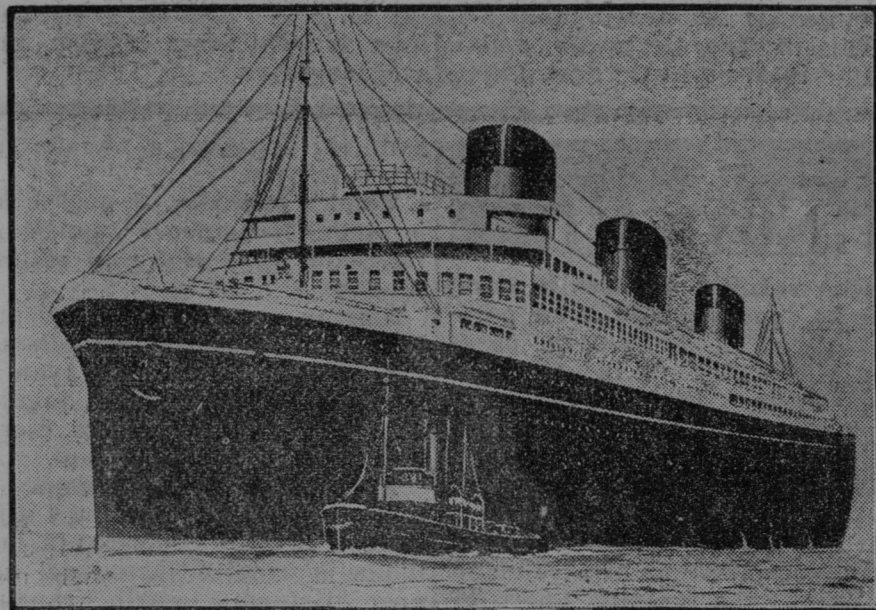
gori na južnem tečaju in londonska megla.

Vendar je nekaj takih slučajev prav zanimivih. Tako je živel Sir Ernst Shackleton, odličen angleški raziskovalec pokrajin ob južnem tečaju. Za svojo življensko nalogo si je postavil odkritje južnega tečaja. Na svojih pohodih proti južnemu tečaju je preстал strahotne napore. Živel je v mrazu pod 50 stopinjami Celzija, preživel strašne snežne viharje, preстал lakoto in žejo. Kljub največjim naporom se mu ni posrečilo, da bi dosegel južni tečaj. Pač pa se je vrnil zdrav nazaj v domovino, na Angleško. Doma v Londonu pa je šel nekega ve-

čera, ko je ležala nad mestom znana gosta megla, malo na sprehod. Na tem sprehodu se je prehladil in dobil pljučnico. In nihče ne bi verjel, da so ga 10 dni zatem že pokopali.

Levi in psiček.

Kapitan Godefroy Hindle, ki je bil svoj čas častnik v kanadski armadi, je potoval dve leti po najbolj nevarnih pokrajinah Afrike in lovil leve. V teh dveh letih je ustrelil 25 levov, ne da bi se mu zgodila najmanjša nesreča. Leta 1896 pa se je na parniku odpeljal nazaj v domovino, v Kanado, in se je po burnem življenju nastanil v Montrealu, kjer je hotel uživati svoj pokoj. Komaj nekaj tednov je bil doma, ko je obiskal svojega brata. Njegov brat je imel malega in ljubkega kužka, ki pa se je nad gostom tako razjezil, da je kapitana ugriznil v nogo. Kapitan je kmalu za tem zbolel in preiskava je pokazala, da je bil pes stekel in kapitan je umrl po hudi bolezni. Noben lev mu ni mogel doživeti, pač pa ga je nagnal v smrt mali kužek.

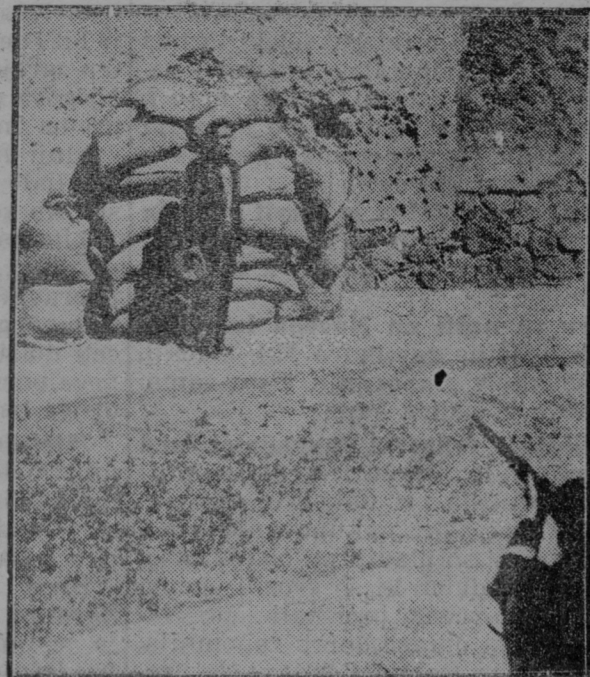
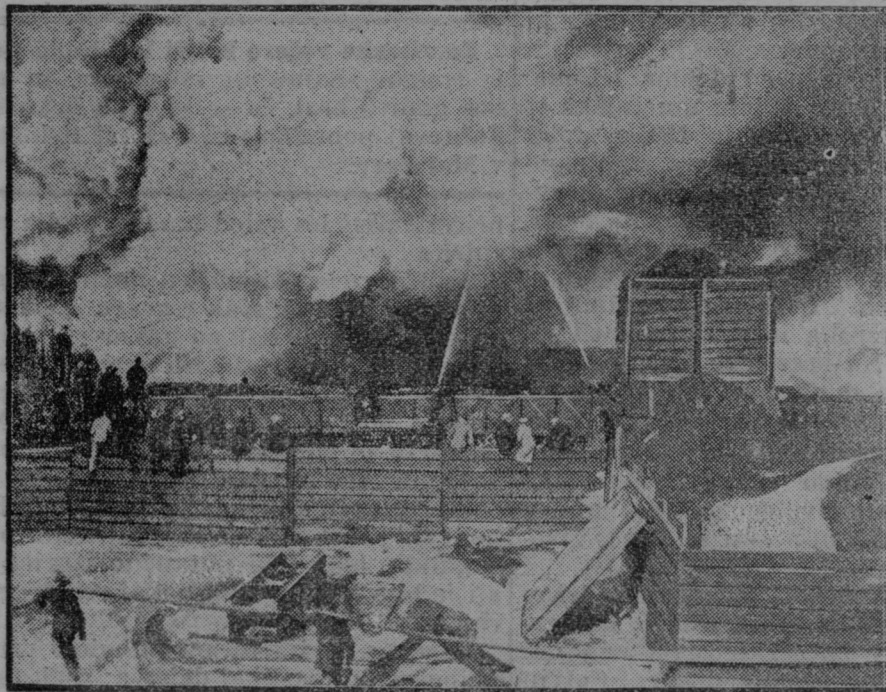
Francoski parnik »L'Atlantique« zgorel.

Lovec na leve, slone in zajček.

Podoben žalosten konec je čakal znan lovec madžarski magnat grof Szecheny. Ta grof se je udeležil več ekspedicij v Afriki. Ko se je vrnil s svojih lovskih potovanj, je pripeljal s seboj 130 zabojev samih dragocenih lovskih trofejev. Med njimi je bilo mnogo levjih kož, slonovih zob in drugih redkih rogov. Ko je bil zopet doma, je neko popoldne šel na lov. Ko je tako počasi hodil po požetih njivah, je skočil mimo njega zajček. Grof je potegnil puško z rame, se pri tem spotaknil in padel. Prav takrat pa se mu je sprožila puška in krogla je zadela grofa naravnost v srce.

Bojna letala in gugalnica.

Žalostna je bila usoda angleškega poročnika in odličnega letalca Henryja Stamforda. Med svetovno vojno je napravil nad 60 zelo nevarnih izvidnih poletov nad sovražnimi postojankami, vendar se je vedno vrnil nepoškodovan in brez nesreče, da si so bila krila njegovega letala čisto vsa preluknjana. Nekaj mesecev po koncu svetovne voj-

Ogromen požar v severoameriškem mestu Cikago. — Desno: Morilca mehikanskega predsednika Obregona ustrelijo v mestu Meksiko.

ne pa se je Stamford gugal na gugalnici na vrtu svoje graščine. Ko je bil v najlepšem zaletu, se je utrgala vrv. V velikem loku je Stamford odletel na tla

in obležal z zlomljenim tilnikom. Smrt, ki je neštetokrat prežala nad njim, ko je bil v letalu, ga je dočakala doma na gugalnici.

Našim dekletom.

Marija Štupca.

Ali so dekliške zveze potrebne? Da! Kakor se posamezna pšenična bilka zlomi in v tla potepta, ker je prešibka, tako klone nežno dekliško srce lahko ob prvem viharju, ki se zažene v boju življenja v njo. Sto in stotisoč pšeničnih bilk se naslanja druga ob drugo na njivi in zlato klasje zori in ponižno klanja polne svoje glavice pod dragoceno težo. Tako dobra dekleta. Težko, da, skoraj nemogoče je, vztrajati po edinki v zapeljivosti današnjih dni; pogumno in veselo se stavijo v bran dekleta v strnjenih vrstah Marij. družb in dekliških zvez.

Zato, dekleta ljuba, Ve rožice naših livad in cvetlice naših gora, vstanite k novemu delu za svojo dekliško čast in za najdražje svoje zaklade: globoko vernost in neoporečno krepst in čednost. Tesno, iskreno in toplo prijateljstvo naj Vas veže med seboj; starejše ljubite mlajše, mlajše zaupajte se vodstvu izkušenih in izurjenih deklet, ki so že več let ali desetletja hodila svetla pota pod zastavo Brezmadežne. Oj, koliko mladenk je zabredlo v nesrečo, ker so se posmehovale opominom starejših!

Ni še dolgo tega, kar mi je poslala bivša učenka prošnjo, naj jo obiščem v bolnici. Komaj sem jo spoznala, tako je bila spremenjena vsled prestalega trpljenja. Ni spustila moje roke in potok solz ji je lil po upadlih licih, ko je ihtela: »Oh, ljuba moja učiteljica, 30 let sem bila že stara, pa me nihče ni pre-

motil. V Marijini družbi sem bila do lanskega leta, pa se mi je ena zamerila, pa sem odšla, ker me je posvarila. Oj, kako žalostni so bili moja mati, ko so sinoči odnesli moje detece na pokopališče, mene pa odpeljali v bolnico. Saj zaslužim, da moram trpeti. Naj mi Bog odpusti in Marija, moja samozavest, moj ponos! Saj rada umrjem, saj sem zaslužila vse to, zakaj nisem ostala med dobrimi tovarišicami! — Drugi dan je izdihnila svojo spokorno dušo...

In v preteklem letu je bilo, ko sem srečala mladenko služkinjo, še ne 20-letno, v družbi mladeniča. Bila je še nedavno Marijina družbenka, a začela je opuščati shode, zanemarjala je mesečno sv. obhajilo. Dvakrat sem jo na rahlo prosila, naj bo previdna. Ponosno je odgovorila: »Nevesta sem in on moj ženin; saj imam strica, ki mi bode

pomagal, da se še letos poročim.« A je prišel žalostni dan, ko je morala zapustiti svojo službo ter se preseliti v porodnišnico. Ženin jo je pridno obiskoval in obetal zlate gradove, čeprav je moral vedeti, da jih izpolniti ne more. Brez poročnega prstana je šlo zapeljano dekle z detetom k laži-ženinu stanovat in stradati. Saj še toliko ni zaslužil, da bi ob mesecu plačal stanovanje. Zato jo je kratkomalo v temni noči popihal čez mejo: Nesrečnica pa je v črni noči hitela vsa sestradena in premražena na njegov dom, kjer so jo — kratkomalo odslovili ter še ošteli. Bližu je bila obupu, a še ena pot ji je bila odprta: k lastni materi. Zopet je hitela v temni noči v hribe ter potrkala na okence, kjer so spali njena bedna mati. Oj, koliko solz je teklo tisto noč pri ubogi materi, ki je bila sama potrebna podpore. — Dete je ostalo pri stari materi, a revica je šla iskat nove službe, kjer se hoče truditi, da pomaga svoji materi in svojemu otročičku, da oba ne sestradata v gorski samoti. Kje pa j

Najvišje točke Himalaja pogorja v severni Indiji so preletela angleška bomba na letala.

Ženitovanjska ladja.

Turški sultanat je bil odpravljen od po-vojne narodne skupščine 2. nov. 1922 po stoletnem obstoju. Dne 17. nov. je pobegnil iz sultanata svojih očetov zadnji sultan Mohamed Wahi- end-din Khan VI. Komaj si je rešil življenje. Svoje neizmerne zaklade je moral pustiti v Turčiji. Najbogatejši vladar v Evropi je postal na mah revež! Njegova družina ga je spremlja v prognanstvo na Rifiero ob francoskem Sredozemskem morju.

Pred meseci je omožil sultan eno svojih hčerk s prestolonaslednikom v Hafderabadu, s sinom najbogatejše-ga indijskega maha-

Pavel Keller:

(I. nadaljevanje.)

„Skrivnostni studenec“

Roman.

Poslovenil dr. Ivan Dornik.

Okrog tega studenca so predli ljudje pripovedke in legende. Seveda so jih v tem novem času, v čigar žarki luči izumirajo stare pravljicne postave, ko gredo stara sporočila v pozabo, ko ginejo častitljive navade, pripovedovali le še otrokom. Tako je pripotovala prěsveta Devica čez vroče polje, da bi pomagala revnim ljudem in je prišla do tega studenca, iz katerega je vrela tedaj še hladna, mirna voda. Tam je prěsveta Devica pila. Pri tem pa ji je padel v studenec zlati nakit in v njem leži še do današnjega dne. Studencu pa je zaradi te velike časti postalo čisto vroče in sedaj od veselja skaklja proti nebu, dan in noč, poletiti in pozimi.

»Ni tako«, je rekel oče Blažun, »čisto drugače je res; živela je čarovnica, ki je bila pre-

lena, da bi si grela vodo; zato je šla in začarala studenec in sedaj vre vreča voda na dan. Colnarjevi še danes hodijo z velikimi vrči po njo, da pomivajo posodo v njej.«

»Vse to je neumnost«, se je smejal mesar Debeljak. »Saj vendar veste, da je med Karlom IV. in »zlato bulo« nekaka zveza. To zlato bulo je cesar, ko je bil še pogan, vodil na vseh svojih potih s seboj, kakor judje zlato tele. Kar naenkrat pa se je poganstva naveličal in se je dal krstiti pri tem studencu. Zlato bulo pa je prekopicnil v studenec. Zato studenec sedaj borbota in prha kar divji. To vsak lahko vidi na mehurjih, ki se dvigajo iz njega.«

»Debeljak«, ga je poučil nekdo iz mesta, »vi se motite. Zlata bula Karla IV. ni bila žival, ampak postava. Na pergamentu, na katerem je bila napisana ta postava, je bila pritrjena zlata puščica kot pečat. In tak pečat so imenovali tedaj »zlato bulo«. Vsa postava se je imenovala potem »zlata bula.«

»Čenčec«, je rekel Debeljak, »jaz sem slišal zgodbo od svojega starega očeta. Ta pa je bil

ženin? Kje pa je stric? — Kaj jima mar dekliških solz?!

Naj bo slučajev dovolj! Ali slutite, dekleta, v koliko nevarnost se podate, ko pojdete tako lahkomisljeno v službo? Da, lahkomisljeno. Marsikatera bi lahko ostala doma; le preproste obleke in preproste hrane ji ni več mar; mika jo svet in tujina, doživljaji. Ponosno se hvali taka mladenka, da je pametna dovolj in previdna. Oj, da bi bila! »Slovenski gospodar« je pisal 16. novembra m. l.: »Naše mladenke straši kmetško trpljenje, pa hite v mesta, služiti lažji (?) kruh.«

Jaz sem se prepričala, da premnogo deklet hiti v mesta zato, da bi lažje neopaženo lahkomiselno živlele. Saj premnoge niti ne marajo pomoči, ki jim jo nudi Katoliška akcija s kolodvorskim misijonom in z Marijaniščem.

Prosim Vas, draga dekleta, če ni res nujna sila, če Vas mati ne pusti rada od doma, ostanite doma, ali pa si poiščite službo v domačem kraju ali v sosedni župniji. Ne sledite vabilu lahkomiselnih tovarišic in brezvestnih posredovalk! Ako že moraš iti v službo, opazi se z veliko previdnostjo, ne sprejmi kar slepo ugodne ponudbe; bodi rada pod vodstvom in nadzorstvom starejše prijateljice, sorodnice ali gospe. Ne blati slovenskega imena z grdim življenjem, z lahkomiselnostjo napram drugovercem. Kako lepo bi bilo, ako bi se reklo o Slovenkah: »Oj, teh ni mogoče zlepa preslepiti; sicer so pohlevne kakor golobi, a previdne kakor kače. Ne sladka beseda, ne svila, ne zlato, ne srebro jih ne zmoti. Pa skupaj drže in z domom so v vednem stiku.« — Oj, da bi bilo tako! Ne upam si zapisati besed, ki jih je izustil nek časnik o Slovenkah. Pač pa si zapomnite izrek, ki ga je nedavno zapisal profesor Dolenec v »Slovincu«: »Ložje je varovati mernik bolh nego deklet, ki se ne varuje samo.« (Bosenski pregovor.) Jaz pa Vas prosim, ljuba dekleta: Ostanite doma! Ljubo doma, kdor ga ima.

Opozarjamo vsa naša društva, naj posvečajo posebno pažnjo pravilnemu vodstvu zapisnika vstopnic, ako teh ne dobe pri davčni upravi, ker lahko imajo s tem neprilike in stroške od strani uradništva, ako je to dovolj vestno in na mestu, kakoršen slučaj smo imeli v Lornjem gradu.

Št. Peter pri Mariboru. Prihodnjo nedeljo, dne 15. januarja, popoldne po večernicah, se vrši v samostanski šoli fantovski sestanek, h kateremu so vabljeni vsi dobromisleči šentpeterski fantje.

Šoštanj. Prosvetno društvo je vprizorilo na Silvestrov večer in na Novega leta dan popol-

dan znano veliko ljudsko igro »Mlinarjev Janez«. Obakrat je bila prostorna dvorana Slomškovega doma nabito polna; opazili smo celo posetnike iz drugih šaleških krajev. Nič ne pretiravamo, če povdarimo, da je žel »Mlinarjev Janez« na Slomškovem odru krasen uspeh. Igralci, posebno oni v glavnih vlogah, so dali iz sebe vse, kar so mogli, da je »Mlinarjev Janez« bil deležen tolikšnega uspeha na odru kot v dvorani. Na splošno in izrecno željo prebivalstva se je Prosvetno društvo odločilo, da igro v drugič ponovi 15. januarja popoldne. Vabljeni!

Sele nad Slovenjgradcem. Takole sta se borila v naši fari leta 1932 življenje in smrt: rojenih je bilo 9 proti 14 v letu 1931. Umrli so 3, proti 4 v letu 1931. Zmagalo je življenje, kakor vsako leto! Nezakonskih porodov ni bilo. Poroki 2, v letu 1931 tudi 2. Torej malo boljše kakor pred leti, ko 18 mesecev ni maral nihče v zakonski jarem in je upravitelj župnije v resnici pozabil, kako se poroka vrši. Ko je bilo treba spet poročati, je vzel cerkveni obrednik in si je preštudiral, kako kaj je s to skrivnostjo, da ne bi naredil kaj napak in bi bil zakon morda še neveljaven! — V cerkvi smo dobili to leto, najbolj s podporo visokih dobrotnikov, dve krasno slikani okni ob velikem oltarju, izvršeni v »Tiroler Glasmalerei« v Inostu. Dalje lepo novo obhajilno mizo, delo mizarskega mojstra g. Kralja v Slovenjgradcu. Razne dobrotnice iz Slovenjgradca, iz starotrske in iz domače fare so darovale krasne oltarne prte. Zdaj pa dobimo od »Družbe vednega čiščenja« dragocen prt za prižnico, velikodušen dar blagorodne gospe Scherbaumove v Mariboru. Vsem dobrotnikom naj Bog bogato povrne! — Praznike smo imeli čisto bele. Snega ne, a ker smo bili skoraj ves december v megli, je zemljo pokrival vsaj dva prsta debel srež in vse drve je bilo okrašeno s čudovito krasnimi srebrnimi kristali. Res prelepa božična drevesa! — V cerkvi smo imeli v ad-

ventu in ob praznikih kar cele koncerte. Lepi in blagoslovljeni časi! Le kriza nas daje! Les ne gre, denarja ni. Brezposelni pa se vsak dan kar trumoma oglašajo. Bog pomagaj!

Brezole pri Račah. Angel smrti nam je spet vzel rožico ter jo presadil iz te solzne doline v rajsko blaženost, kjer ni tuge in trpljenja. Tako nam je za vekomaj zatisnila svoje trudne oči mladenka Lenika Bauman, Marijina družbenka, sprevidena s sv. zakramenti za umirajoče, ki je mirno v Gospodu zaspala v 24. letu svoje starosti. Nit življenja ji je prekinila neizprosna jetika. Njen pogreb se je vršil dne 3. januarja ob obilni udeležbi njenih družbenic, ki so prihitele iz Slivnice z Marijinim družbenim križem ter ji z domačimi dekleti izkazale zadnjo čast. Njeno rakev so ozaljšale z vencji, za kar jim gre najlepša zahvala. Rajna je bila marljiva in delavna kot čebelica ter je dolžnosti svojega stanu vestno izpolnjevala, rada se je udeleževala sestankov in naukov v farni cerkvi, dokler je mogla, zato njej naj obilno poplača Vsemogočni ter v miru naj počiva in sv. raj uživa!

Fram. Dne 2. t. m. je umrla v Gradišču v 84. letu starosti Kosova mati Antonija Cveček, naslednji dan pa v Framu pri Remuhu 76letna vdova Marija Lešnik. Mnogoštevilni sorodniki in znanci so jo spremili na zadnji poti. Naj v miru počivata!

Sv. Jernej pri Ločah. Komaj je bil novi občinski zakon predložen narodni skupščini, že so začeli naši politiki snovati novo veliko občino in tudi določati kandidate. Mi pa pravimo, da je še časa dovolj za izbiranje kandi-

star že devetdeset in dve leti. Tako stari ljudje ne lažejo, ampak vedo kaj povedati.«

No, to je bilo govorjenje in v glavnem le šala. Toda studenec so imeli ljudje v velikih čisljih. Kdor je bil bolan na želodcu, jetrih ali pa na žolču, je prišel k studencu pit, ali pa je prišel po vodo z velikimi steklenicami, da, celo s sodi.

Colnarjevi so dovolili takim gostom posebno pot k studencu, po vrtu; toda že oče sedanjega gospodarja je dal nabiti desko z napisom: »Zasebna pot. Do preklica dovoljena.« Ponoči so pot do studenca zapirali z vrati.

Jutro na kmetih.

Ko mestni ljudje še polegajo v pernicah, ko celo delavci še ne mislijo na to, da bi pohiteli v tovarne, tedaj gori v kmetških hišah že luč, v hlevih že krmijo živino, molzejo, čohajo konje. Zaspancev na kmetih ni. Ljudi, ki se še do osmih ali še dalje premetavajo po postelji, na vasi prezirajo. Gospod župnik sam mora stati že ob šestih pred oltarjem. Poleti se prične delo ob polštirih in traja brez oddiha — odračunan je le

kratki čas kosila — dokler sonce ne zatone. Ob petih zjutraj spi na kmetih le pes na verigi še; zato tudi ne uživa prav posebnega ugleda, ampak ga imajo za lenuha.

Colnarjeva žena je v rani uri kuhala juho za ljudi, mlečno juho, v kateri je bil nadrobljen kruh v velikih kosih; nato so dobili še kavo in kruh, namazan s presnim maslom, sirom, ali z mastjo. To je redilno in tekne.

Colnarica je bila brhka, bolj okrogla žena sredi tridesetih. Gotovo je bila čisto zdrava, delavna in najpremožnejša gospodinja v okraju. Kljub temu je bila zarezana v njenem obrazu bolestna črta. Ali je bila temu vzrok stiska vojne časa, ki jo je prisilila, da je morala brez moža, ki je odšel v vojno, oskrbovati to velikanško posestvo sama? Z deklami in nekaterimi bolehnimi dninarji je morala gospodariti štiri leta. Opravljala je hlapčevska dela, žela ob žetvi, podajala težke snope na visoke vozove, sama hodila za plugom in za sevnim strojem. Ali je bilo to? Ali pa je bilo morda kaj drugega, kar je krepko ženo napravilo onemoglo in žalostno? —

radže (kneza). Z možitvijo nikakor niso končane očetovske skrbi velikega sultana, ki ima 15 hčera, ki hočejo biti vse pre-skrbljene. Prej, ko je še obstojal prestol kralifov, turške princezine sploh niso poznale možitvenih skrbi. One so bile najvišji cilj častihlepnih ministrov in generalov. Lahko so si izbirale moše iz najboljših rodbin. Vse to je minulo in je pokopano. Sultanove hčere so morale ugrizniti v prebridko jabelko življenja.

Čeravno ne trpijo pomanjkanja, ker sultan še vedno posedaja diamante in razne rezervne kapitale, vendar jim je postala po-

Pozor na novi pravilnik za zavarovanje stanovanjskih hiš celoletnim naročnikom „Slovenskega gospodarja“!

V letu 1933 bodo zavarovani domovi onih naših celoletnih naročnikov, ki bodo imeli vsaj tekom januarja 1933 vplačano naročnino za celo leto 1933. Kdor torej še ni plačal, naj se požuri! Kdor ima plačano le deloma, lahko le-tos izjemoma doplača, da bo tako imel do konca leta celotno naročnino plačano. Opozarjamo, da se bomo tega datuma strogo držali, ker nas veže pravilnik, ki smo ga podpisali.

Ako kdo nima več položnice, naj si isto oskrbi na pošti. Če je pošta nima — pa jih mora imeti — piši po njo upravi »Slovenskega gospodarja« v Mariboru. Celoletna naročnina znaša 32 Din, kdor mora doplačati polletno za pol leta, mora poslati 16 Din, za četrtletja 9 Din, za en mesec 4 Din.

Imenik dosedaj izplačanih zavarovalnin:

Kopše Franc, delavec najemnik, Ormož. — Dobnik Franc, kmet, Sladka gora 12, Šmarje pri Jelšah. — Pihlar Jožef, posestnik, Črmlenšak, Sv. Lenart v Slov. goricah. — Plavčak Ivan, posestnik, Tlake 11, Rogatec. — Zemljč Franc, posestnik, Sv. Tomaž pri Ormožu. — Baloh Miha, posestnik, Založe 41, Polzela. — Gomilšek Marija, posestnica, Megojnice, Griže pri Celju. — Bračič Simon, posestnik, Vrhloga, Slovenska Bistrica. — Munda Jožef, posestnik, Sv. Tomaž pri Ormožu. — Elbl Jožef, Osek 123, Sv. Trojica v Slov. gor. — Heric Alojz, posestnik, Stara Nova vas, Križevci pri Ljutomeru. — Mohorko Franc, posestnik, Stogovci, Ptujška gora. — Marhat Anton, posestnik, Gornji Dolič, Mislinja. — Žnider Vinko, posestnik, Gavčji, Šmartno ob Paki. — Stramec Anton, Črlica 40, Ribnica na Pohorju. — Rožič Janez, Lukanja pri Oplotnici. — Horvat Franc, Hošnica 8, Laporje. — Vučak Anton, Novi Bežovci, Cankova. — Lorbek Marija, Podgorje 25, Slovenjgradec. — Kukovec

Jakob, Hajndl 26, Velika Nedelja. — Stajniko Anton, Iheva, Sv. Benedikt v Slov. goricah. — Hrovat Justin, Gornja Ponikva, Žalec. — Cartl Janez, Gornja Hajdina, Ptuj. — Čuček Karl, Zgornji Porčič 2, Sv. Trojica v Slov. goricah. — Mikulič Janez, Sv. Jurij 2, Rogatec. — Kolar Ivan, Dohovec 20, Ponikva ob južni žel. — Toplak Franc, Grajena, Ptuj. — Jevševar Jernej, Sv. Miklavž 58, Sv. Jurij ob Taboru. — Korošec Anton, Preloge, Prihova, Konjice. — Plavčak Jernej, Žahenberc, Rogatec. — Pavše Matjež, Kot, Prevalje. — Skirbiš Anton, Sv. Ana, Makole. — Zadravec Alojzij, Rožički vrh, Sv. Jurij ob Ščavnici. — Jurhar Rudolf, Šmiklavž, Sv. Jurij ob Taboru. — Ogrizek Ivan, Starše, Sveti Janž na Drav. polju. — Kanceler Ivan, Starše, Sv. Janž na Drav. polju. — Jelen Antonija, Sv. Andraž 88, Sv. Ilj pri Velenju. — Žegel Matilda, prevzitekarija, Legen, Slovenjgradec. — Janiša Jakob, Žikarce 47, Sv. Barbara v Slov. g. — Krump Jakob, Bevče 20, Velenje. — Novak Franc, Mihalovci, Ivanjkovci. — Kresnik Ignac, Kraberg, Loče. — Borušek Ignac, posestnik, Stranice, Konjice. — Gašparič Ivan, Šardinje 21. — Elizabeta Osenjak, Draženci 4, Ptuj. — Jožef Beričnik, Graška gora 2, Šmiklavž pri Slovenjgradu. — Nedeljko Jožef, Selce 44, Št. Rupert v Slov. gor. — Ambrož Ivan, Lešnica 58, Ormož. — Zorec Martin, Št. Lovrenc na Drav. p. — Fuchs Matevž, Stanošinci 19, Podlehnik. — Vtič Franc, Sveče 12, Stoprce, Majšperk. — Vindiš Vinko, Spodnje Rače 157, Rače. — Kranjc Albin, Dežno 17, Makole. — Zidarič Rudolf, Veličane 11, Ivanjkovci. — Vrabič Cecilija, Koritno 20, Majšperk. — Skornšek Mihael, Lokovica 28, Šoštanj. — Zupanič Mihael, Spodnja Hajdina 46, Ptuj. — Pivec Jožef, Ploderšnica 17, Marija Snežna. — Čuček Franc, Podvinci 15, Ptuj. — Ott Gregor, Goriški vrh 12, Dravo-

grad. — Boci Jožef, Dolnja Podgora 18, Nemška Loka. — Tušek Janko, Gačnik 47, Pesnica. — Leskovšek Ivan, Ojstriški vrh 16, Št. Jurij ob Taboru. — Kocjan Stefan, Martjanci, Prekmurje. — Stagar Anton, Lešnica 56, Ormož. — Kraner Barbara, Negova 25, Ivanjci. — Jagrič Janez, Lastnič 61, Kozje. — Žaler Franc, Sotensko 4, Šmarje pri Jelšah. — Fensher Jožef, Kravjek 15, Loče pri Poljčanah. — Hojnik Ema, Trnovlje, Vojnik. — Šumenjak Anton, Predrod, Moškanjci. — Alegro Josip, Golobinjek 10, Podčetrtek. — Sintler Martin, Podzavrh 26, Boštanj (Kranjsko). — Hajnžič Ivan, Kušernik 21, Šmarjeta ob Pesnici. — Forstnarč Ludovik, Janžev vrh, Ptujška gora. — Pečar Marija, Trnovlje, Vojnik. — Šalamon Fr., Zamarkova, Sv. Lenart v Slov. gor. — Marjeta, Hrastovec, Št. Lenart v Slov. gor. — Arbeiter Ivan, Mali Padanec, Sv. Barbara v Halozah. — Veselko Franc, Godemarci, Mala Nedelja.

Nekaj slučajev je še v razpravi, nad 80.000 Din pa je že izplačanih. Kaka pomoč je ta prispevek »Slovenskega gospodarja« celoletnim naročnikom, ve le tisti, ki ga nesreča zadene. V teh težkih časih je to še posebno važno.

Ali si tudi ti, ki to čitaš, pomislil, da boš sam kriv, ako ne plačaš vsaj do konca januarja 1933 celoletne naročnine, pa bi v slučaju nesreče, ki te Bog obvaruj, izostala podpora. Ako »Slov. gospodar« kljub velikim izplačilom ni ukinil te svoje podpore, potem gotovo tudi eden dosedanjih naročnikov ne bo izostal. Če ne gre drugače, izposodi si pri sosedu ali prijatelju. »Slovenski gospodar« ima pogodbo, tudi on mora do konca januarja plačati vse, zato se je pravilnik tako izpremenil in se bo strogo izvajal.

Bodi prijatelj samemu sebi, bodi dober svoji hiši, bodi zvest »Slovenskemu gospodarju«!

polna brezskrbnost — tujka. Turške princezinje si ne morejo izbirati mož po svoji dragi volji. Izbira takih moških za mohamedanske princezinje je ob Rivieri presneto neznatna. Ako ne pride gora k Mohamedu, pač mora on k njej. Turške princezinje bi se morale peljati v Indijo, kjer lahko upajo, da se prikopajo do — mož. Kralj v Udaipuru in drugi maharadža imajo mnogo sinov. Nekdanji veliki sultan je še danes za vse indijske kneze častitljiva osebnost. On je še vedno kalif, četudi je kalifat odpravljen.

15 princezinj si išče može in če bodo imele srečo, jih bodo tudi

V veliko kuhinjo je stopila ženska.

»Dobro jutro.«

»Vi ste, Bogatčevka? Tako zarana?«

»Po svojo Katrico sem prišla. Saj je doma?«

»Ne vem«, je rekla gospodinja tiho.

»Ne veste? Gospodinja bi morala pač dobro vedeti, kje so ob petih zjutraj njeni ljudje.«

»Že res — toda jaz ne vem.«

»Ali je zopet plesala?«

»Jaz sem ji sinoči prepovedala, da ne sme iti tja. Če je le šla, ne vem. Pogledala bom v njeno sobo.«

Bogatčevka se je sesedla na pručico in nankrat začela jokati.

»Moji otroci! Moji otroci! Lepo in skrbno sva jih vzredila z rajnkim možem — odkar pa je mrtev on —«

Med jokom je zlezla čisto na kup. Gospodinja je stala pred njo z negibnim obrazom in ni mogla spraviti besede iz ust.

»Jernej je šel — edini moj sin! Šel v širni svet, da ga nikoli več videla ne bom! Tu — tu — berite —!«

Ponudila je gospodinji pismo, ki ji ga je bil pisal za slovo. Colnarica ga je s srepim pogledom prebrala in ji ga nato vrnila.

»Da«, je rekla. Sicer nobene besede več.

Kotel, v katerem se je kuhalo mleko, je začel prekipovati. Gospodinja ga je brezmiselno porinila od ognja.

»Moj sin — moj lepi, ljubi sin! Kako vrl je bil — kako je izdelaval šole — vedno je bil prvi v razredu — vedno prvi — in nato v vojni — kako se je postavil — takoj drugo leto že je postal častnik — železni križ prvega razreda — dvakrat ranjen — enkrat zasut — z božjo pomočjo pa je bil rešen in je ozdravel. — Sedaj pa — ko je vojne konec — ga je sramota pregnala iz domačega kraja, sramota, ki jo je pripravila Katrica naši hiši; ni prenesel te sramote, bil je vedno tako tih in ponosen, hudo mu je bilo, da so gledali ljudje nanj postrani in posmehljivo. Tedaj sem Katrico zavrnila. Pisala sem ji, v pismu sem ji pisala, naj le ostane tam, kjer je v svoji nesnagi in pogubi; nič več se ne bom brigala zanjo.«

datov, ki naj so moške dela. Glede obsega velike občine pa smo mnenja, kakor naši občinski odbori, da se združijo občine Zg. Laže, en del Loč in Spodnjo Grušovje v občino Sv. Jernej. Sedež občine seveda ne more ostati kakor dosedaj. Nova občina bi štela čez 2000 prebivalcev. Upamo, da bodo naši občinski odbori stali na pravem stališču ter sklepali tako, da bo našemu ljudstvu v prid.

Sv. Jurij v Slov. goricah. Jurjevčani se pač oglašamo vedno bolj z žalostnimi novicami, nego veselimi. Tukaj je zatisnila za vedno svoje oči Alojzija Fras iz Varde. Blaga žena in dobra mamica. Sprevidena na božični dan in na praznik sv. Štefana jo je med rano službo božjo Bog poklical v boljšo in večno domovino. Kratke dni je preživela še pri svojih domačih po povratku iz bolnice, ker je revica zaman iskala zdravja in pomoči. Kako priljubljena je bila rajna, je pričal njen pogreb in številni obiski v dnevi, ko je ležala na mrtvaškem odru. Bog ji bodi obilen plačnik! Globoke prizadetemu možu, hčerkama in sinu pa naše iskreno sožalje!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Strašna nesreča se je zgodila v soboto pred Božičem. Proti poldnevju je šla Genofeva Domajnko na Čakovi k sosedu po vodo, ker v domačem studencu primanjkuje vode. Imela je s seboj dve cevti iz pločevine. Ko je nalivala prvo, je šlo vse dobro, druga pa jo premaga. Ko blisk se spodrzne na ledu in jo potegne cevt v 10 m globok vodnjak. Med padcem se je ubila, preden je prišla v vodo z glavo navzdol. Prestrašeni sosede jo naglo potegnejo iz vodnjaka, toda glava je bila vsa strta in mrtva. Kako se je veselila božičnih praznikov še rano jutro, zvečer pa je ležala na mrtvaškem odru. Globoke žalosti sta bila pretresena mož in rejenec. Rajna je bila dopolnila 54. leto svoje starosti. Kako spoštovana in priljubljena je bila, je pokazal njen pogreb na Janzevo. Bil je takšen, da že dolgo ni bilo tako število ljudi na pokopališču. Rajna je rada hodila romat k Mariji na Sladko goro in na Črno goro, in čez 20krat k Ruški Mariji, še tudi preteklo leto. Bila je tretjerednica in vodnica sv. rožnega venca. Naj ji Marija sprosi plačilo v nebeški domovini! Žalujemo naše sožalje!

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. Prav milo so zadoneli šentlenarški zvonovi ter naznanjali

žalostno vest, da je po 12dnevni mučni bolezni zatisnila svoje nedolžne oči v 11. letu kot učenka 4. razreda Albina Škrjanec iz Ritmerka. Kako je bila priljubljena svojim sošolarikom, je pokazalo 14 deklic, ki so prišle skoro dve uri daleč njo obiskat zadnji dan njenega življenja. Ko so stopile okrog postelje, so ihtele v solzah, ker jim Albinca ni več odgovarjala na vprašanja ter samo pokimala z glavo. Kako je bila pridna učenka, so pokazali gg. učitelji in učiteljice, ki so jo prišli kropiti na mrtvaškem odru. In kako je bila priljubljena vsakemu, je pokazal njen časten pogreb, katerega se je udeležilo mnogo ljudi ter vsi šolarji v spremstvu gg. učiteljev. V imenu obitelji se vsem prisrčno zahvalimo, posebno vlč. g. župniku za ganljiv govor pri odprtem grobu ter g. šolskemu upravitelju za žalostinko, ki so jo zapeli šolarji pod vodstvom g. upravitelja, in vsem, ki so rajno Albinco spremljali na zadnji poti.

Gornja Ponikva. G. urednik! Kriza je zajela tudi slikarje. Že dolgo sem brez posla. Zadnji čas sem prepotoval Savinjsko in Šaleško dolino, proseč miledraov. Kot slikarja so me zanimali cerkve. Vse sem si ogledal. Iz doline sem jo mahnil v hribe in prišel sem na Gornjo Ponikvo. Sredi vasi zagledam novo, vili podobno stavbo. Po vitkem zvoniku, z novo pobarvano streho, spoznam, da je to cerkev. Stopim v njo. Gledam, opazujem in se čudim. Kmalu se prepričam, da tako lepe cerkve nisem nikjer videl v Savinjski in Šaleški dolini. Vse je novo razvehi orgel. Občudujem veliki oltar in najdem na njem napis: Vinko Čamerlik, kamnosek, Celje. Najbolj mi je dopadla ohajljiva miza iz belega in rdečega marmorja. Tako lepe ohajljive mize še nisem videl. Je delo istega mojstra Čamerlika. Kot strokovnjaka me je pa predvsem zanimalo novo slikanje cerkve. Posebno posrečena je ornamentika in razni simboli. Ugibal sem, kateri akademski slikar bi bil to delo izvršil. Ali je trdka »Ars sacra«, ali je kak inozemski profesor, ali je kak slovenski akademski slikar? Na povratku iz cerkve pa srečam zastavnega domačina in ga vprašam, kdo da je tako lepo cerkev poslikal. Prijazno mi odgovori: Vinko Vipotnik. Kaj ne veste? Kaj ga ne poznate? Tam doli v žalski župniji ob glavni cesti ima svojo hišo. Odvrnem mu: Seveda da ga ne

poznam, ker sem tam od Ljubljane doma. Toda rad bi ga poznal. Še danes pojdem proti Žalcu, da se z njim seznanim. Potem ga bom pa vsem župnikom priporočal za slikarska dela. Koliko je pa slikanje stalo? Mož mi veli: 7000 Din vse skupaj: delo, material in hrana. Začuden mu odgovorim: Nič več? To je pa res malo! Pa kako je to, da ste v tej krizi dali cerkev slikati? Mož mi odvrne: Dne 17. julija je bila pri nas nova sv. maša. Zato je bilo potrebno, da je bila cerkev lepa. Bila je takrat velikanska slovesnost. Ker je možakar videl, da sem žejen, me je povabil na požirek točka. Kmalu ga je pritresel eno majolko. Potem mi je pa še marsikaj povedal o Ponikvi iz njene solnčne in senčne strani. G. urednik! Ker sem brezposeln slikar in hodim po svetu ter imam čas, vam bom pa še poročal, če bom kaj zanimivega videl. Kadar pa pridem v Maribor, mi bote pa gotovo stisnili kak dinarček v roko.

Trnovlje pri Celju. Tukajšnje prostovoljno gasilno društvo je zopet pokazalo svojo delavnost s tem, da si je preuredilo notrajnost svojega gasilnega doma, tako da more vsak čas pod lastno streho vprizarjati gledališke predstave. Komaj je bila dvorana dogotovljena, že se je dne 26. decembra vprizarila prva gledališka predstava in sicer krasna igra »Pri kapelici«. Udeležba je bila velika. Bilo je smeja, pa tudi solz. Igralci so svoje vloge nepričakovano dobro izvedli. Le tako naprej! Trnovčani bomo imeli res dobre igralce za vsako igro. Otvoritveni govor je imel neumorni društveni načelnik. Bil je kratek, a jednat. S poudarkom je izjavil, da naj služi prostor edinole pravim krščanskim predstavam, ne pa kakšnim pohujšljivim. Nastopila je tudi društvena godba »Slavček«. Velike zasluge za povzdigo društva si je pridobil naš velezaslužni član in blagajnik tovariš Košenina Franc, kateri pa žal že dalje časa boleha. Bog mu daj skorajšnjega okrevanja! Za izvirno igro »Guzaj« vladar tudi pri nas veliko zanimanje, posebno pri starih ljudeh, kateri so ga osebno dobro poznali. — Z lansko letino smo bili hvala Bogu prav zadovoljni. Naj nas tudi to leto vsake hude nesreče Bog obvaruje!

Šmarje pri Jelšah. Radi požiga 5 let robije. Dne 6. decembra je celjsko okrajno sodišče imelo zanimivo razpravo zoper kolarskega va-

Žena se je prekinila v svojem jadikovanju. Nekaj časa je sedela tiho, nato pa je dejala:

»Štiri tedne sem prebila brez dekleta. Sedaj pa ne prenesem več. Le tega edinega otroka še imam — in saj sem vendar mati. Zato sem prišla, da jo odpeljem od tukaj proč. Že zdavnaj bi bila morala to storiti.«

Prišla je dekla v kuhinjo in Colnerovca ji je naročila, naj popazi na zajutrek; da mora sama govoriti z gospo Bogatčevo in da pojde z njo v zgorenjo sobo. —

Katrica ni bila za navadno deklo v Colnarjevi hiši. Bila je bolj izobražena, nekaj časa je hodila tudi v trgovsko šolo. Ko se je pričela vojna, je prišla v službo kot opora gospe Colnarjevi. Delala na polju in doma ni, zato je bila prenežna; vodila pa je druga opravila. Nakupovala je in prodajala, plačevala račune, pošiljala opomine, se prerekala z davkarijo, plačevala postlom mezdo, pisala pisma. Bila je nekaka oskrbnica.

Medtem ko sta šli po stopnicah gori, je rekla Colnarica:

»Če je Katrica doma, lahko takoj odide z vami; tudi jaz hočem napraviti temu konec.«

Šli sta po hodniku in potrkali na zadnja vrata.

Nobenega odgovora. Colnarica je med velikim zvezkom ključev poiskala enega in odprla z njim vrata. Soba je bila prazna, postelja nedotaknjena.

»Ni je doma — še ni prišla! — Sedaj, o petih zjutraj, pa je še ni nazaj! In vaš mož?«

»Njega še tudi ni domov.«

»Ta sramota! — Recite mu, gospa, saj za božjo voljo vendar ne bo res, kar šušljajo ljudje — da Katrica — da moja hči —«

»Vem, kaj mislite; če je to, kar govore ljudje, res, ne vem.«

»Tako daleč je prišlo tukaj! Moj Bog, saj vas vendar poznam, gospa; saj vendar vem, da je bil tukaj tak red, ko ste vi gospodarili še sami. Lahko si tudi čisto natančno mislim, kako vam mora biti pri srcu.«

Dalje sledi.

našle. Na ta način bodo prišle zopet v razmere, v katerih so bile rojene. Vsakemu je znano, da so indijski maharadže bogatini in ženam indijskih princov ne bo ničesar primanjkovalo v zakonu. Posebna ženitovanjska ladja bi naj popeljala vse turške princezinje v Indijo, kjer bi naj naskočile sinove bogatih maharadž.

Društva sv. Ane

(Marijanske kongregacije za žene) imajo zdaj edini in najboljši pripomoček v moštveniku:

**Sveťa
mati Ana.**

Cene od 32.— do 52.— D.
Pet različnih vezav.

**TISKARNA
SV. CIRILA, MARIBOR**

jenca Rudolfa Kovačič, doma iz Kalobja, ker je svojemu gospodarju, kolarskemu mojstru Gorjancu zažgal dne 23. aprila m. l. hišo ter gospodarsko poslopje. V preiskovalnem zaporu je dejanje priznal in mu je celjsko sodišče prisodilo 5 let robije in odškodnine 21.000 Din. — Zahvala vsem šmarskim dobrotnikom za uslugo in naklonjenost in milodare, s katerimi ste pomagali nesrečnemu pogorelcu Gorjancu pri gradnji nove stavbe. Najboj gre zahvala dobremu sosedu Regoršek Benetu za njegovo dobroto ter usmiljenost, katero je nudil Krušičevi in Gorjančevi rodbini.

Bizeljsko. Tukaj je obhajal dne 6. januarja 72letnico Anton Kelher v Gornji Sušici. Vrlemu in dolgoletnemu naročniku »Slovenskega gospodarja« želimo krepkega zdravja še do skrajnih mej človeškega življenja!

Gornjigrad. Kakor je bilo že omenjeno, priredi Katoliško prosvetno društvo v nedeljo dne 15. januarja, ob pol treh popoldne pretresljivo dramo »Prokleta«, za katero vlada vsesplošno zanimanje. Zanimsel drame je res nekaj ganljivega, kar mora presuniti vsakega človeka, ter se na naših odrih sploh menda ni igrala, razen v Ratačah na Gorenjskem. Že naslov »Prokleta« razodeva žalostno usodo dekleta, kakršne vrste slučajev tudi danes ne manjka. Gornjegrajski igralci Katoliškega prosvetnega društva torej hočejo zopet pokazati na odru nekaj lepega, zato prav gotovo na veselo svidenje v kaplanijski dvorani v Gornjemgradu. Bog živi!

Iz juga. Kot slovenski vojak, ki služim na jugu naše države, vam hočem opisati, kako smo obhajali Božič. Vsak kristjan, ki je količkaj veren, se veseli božičnih praznikov, prav posebno pa mladi ljudje. Tako sem se tudi jaz doma vsakokrat teh praznikov zelo veselil. A tukaj v tujem kraju pa je drugače. Na sv. post smo si napravili božično drevesce ter ga postavili v obednico. Ko smo dobili večerjo, je prišel g. komandant, da nam je častital k Božiču. Tedaj smo tudi prižgali svečke na drevescu in Slovenci smo zapeli lepo pesem »Sv. noč, blažena noč«, drugi so pa poslušali. Po večerji smo si še malo zapeli, potem pa smo šli po svojih opravkih: na stražo itd. K polnočnici pa žal nismo imeli kam iti, ker tukaj ni nobene katoliške Cerkve, pravoslavna je mala, druge pa so same mohamedanske molitnice. Sem si mislil, kako je nočjo veselo po Sloveniji in po vseh katoliških cerkvah. Tukaj pa je vse tiho. Na božični dan smo imeli boljšo hrano, vsak je tudi dobil lonček vina. Popoldne smo šli malo v mesto pogledat. Spočiti pa vam moram neveselo vest, da je med nami Slovenci neki fant, ki se je ta dan upiljal. Čeravno ga tukaj skoro nikdo ne pozna, vendar nas sramoti, ker tukaj je zelo malo pijanih ljudi. Prvega pijanca sem vidil Slovenca. Pozneje sem videl pijanih tudi nekaj drugih ljudi. Slovenski fantje, varujte se pijančevanja! Kako žalostno je gledati, ako majo mladega vojaka drugi spravljati v kasarno, ker sam ne more iti. Saj nič ne stori, ako ga kdo privoščijo, ali vse po pravi meri. Naš rajni škof Slomšek je svaril: »Po pameti ga pijmo, da pameti ne zgubimo! Kak bilo bi gro, če bi ne znali kam domov!«

Viničarski vestnik.

Ivan Husjak.

Zalostni smo! Po težki bolezni je dne 29. m. l., ob 7. uri zvečer, previden s tolažili sv. vere, končal svoje 63letno zemeljsko življenje naš prvi in veliki tovariš-viničar Ivan Hus-

jak. Skromen, nad vse dober in pošten, tih, a požrtvovalen, v stanovski zavesti kot delavec nikdar uklonljiv: to je bil značaj, ki je bil velik med viničarji. Od ustanovitve »Strokovne zveze viničarjev« je bil celih 12 let njen neumorni načelnik. Vsled svoje poštenosti in odločnosti je imel tudi velik ugled pri vinogradnikih, čeprav mnogi izmed teh niso nikdar bili prijazni njegovemu delu in njegovim idejam za zboljšanje položaja viničarskega ljudstva. Samo radi težke bolezni je bil primoran dati iz rok krmilo »Strokovne zveze viničarjev« kot načelnik. Obupa in malodušnosti ni poznal, živel in izpopolnjeval se je v trdem delu, v težavah in v vedni borbi. Bil je kakor vijolica med trnjem in plevelom, katere blagi vonj premaguje vso puščobo in mrzlo okolice. Kakor ga je bilo v pokretu »Strokovne zveze viničarjev« povsod čutiti, videti pa bolj redko, tako je tudi tiho in naglo odšel iz naše sredine. Pogreb dne 31. decembra je bil naravnost posebnost. Nič ni bilo posebnih ceremonij, nič govoranc, nobenih društvenih vencev. Izraz naše velike žalosti je bil ravno v vsej tej tihoti in molčečnosti, povdaren na poseben način, v današnjih časih samo nam razumljiv, ki smo z njim sodelovali, ki smo in ostanemo njegovi zvesti tovariši, kakor je bil on nam. Sam je želel tako. Taka je bila njegova oporoka strokovni organizaciji. »Kadar bo vstajenje, naj pridemo zopet vsi skupaj tako, kot smo bili tukaj«, tako mi je naročil, samo tako je želel, ko sem ga pred dnevi vprašal, kakšne posebne želje ima do »Strokovne zveze viničarjev«, ko čuti, da se bo kmalu umaknil od tukaj. Kot skrben oče številne družine je bil tudi kot viničar na svojem mestu. Samo enkrat v življenju se je preselil k drugemu gospodarju in to pred tremi leti. Povsod mu je bilo celo od inozemcev zaupano odgovorno nadviničarsko mesto v gospodarstvu. Njegova osebnost in njegove vrline bi morale svetiti kot goreča baklja zgleda tako na viničarje same, še bolj pa vsem, ki stoje na vodilnem mestu današnjega viničarskega stanovskega pokreta. Celo knjigo bi se moglo spisati o njem kot vzor-delavcu, viničarju, voditelju in organizatorju. Pa saj je to že pisano v božjo knjigo, kjer je zapisano, da je poleg svojih družinskih in službenih dolžnosti bil tudi vesten v službi praktične ljubezni do bližnjega, do sovinčarjev, pri tem pa nikdar ni iskal sebe in svojih osebnih koristi. Rajši je vedno več dal kakor dobil. Predvsem je bil povsod neustrašen borilec za pravice sebi enakih po stanu in delu po načelu, da se naj i na zemlji ustvari kraljestvo Kristusovo, v katerem bodo imeli tudi ročni delavci svoje pravice.

Nepozabni tovariši! Odšel si, zmujen in utrujen. Odpočij si sedaj v miru božjem. Tvoja borba za ta svet je končana, zasluge, ki jih imaš za naš bedni viničarski proletarijat, ostanemo zgodovinske in neminljive. Zemlja, ki si jo v trudu in znoju prekopaval celo svoje življenje in poklicno negoval sokove njihovih gor, hrani sedaj Tvoje telo. Duša je šla k Bogu po svoje plačilo in iz nebesnih višav sedaj zre na nas. Za nas moli in prosi nam blagoslova, ki smo tvoji in ki nas je toliko. Nam nisi umrl. Živiš! Boš živel med viničarskim ljudstvom, vedno kot naš vzornik, ki boš stal pred nami. Tvoji ideji ostanemo zvesti, po tvoji poti bomo hodili še naprej, po tebi začetemu delu za viničarski rod hočemo priboriti zmago. Ne plaši nas trpljenje, ne zapostavljanje, ne prezir. Ti si nas vztrajati učil in v borbi bodril — zatorej od tisočev tvojih hvaležnost, nevenljiv spomin tebi, naš veliki tovariš. Slava tvojemu imenu! — Peter Rozman.

NOVA KNJIGA.

Sv. zakon — vreclec življenja. — Pod tem naslovom je izdal g. Franc Zabret, kovorski župnik, 11 govorov, v katerih razpravlja o tej velevažni naravni in božji ustanovi. Danes se svetišče zakona oskrunja bolj ko kedaj poprej. Vreclec življenja se kali. Od tega vrelca je odvisen obstoj in napredek vsakega naroda, zlasti malega nsaroda, kakor smo mi Slovenci. Knjižico toplo priporočamo. Cena: 20 Din. Dobiva se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Sovraštvo.

Pobeg iz ječe.

Noč in dan se je trudil in delal. Kakor hitro so se razgubili koraki stražnika, je vzel v roke majhno pilo, ki je žrla železo omrežja. Počasi je napredovalo delo, jeklo je postalo v roki Boba Gibsona žareče vroče in moral ga je ohladiti. To ga je zadrževalo. Po naporu enega meseca je viselo omrežje le še na dveh železnih palicah. Prihodnji dan je moral prinesiti ali razkrinkanje ali svobodo.

Dan je napočil in minul. Pri večernem pregledu je polukal paznik le površno v celico. Vse je bilo v najlepšem redu. Nato se je odstranil. Bob je prisluhnil. Baš je čul korake straže navzgor po stopnicah. Napravil se je, kakor bi spal. Zadnji človek, si je mislil, ki me še bo videl v tem prokletem peklu! Koraki so se porazgubili ob koncu hodnika.

Pol ure časa. Jeklenotrdi prsti so se oprijeli zadnjih palic in so jih izruvali iz zida. Železo je štrbunknilo v morje. Straža ob zidu kaznilnice je postala pozorna. Položaj je bil opasen. Spodaj je čakal vojak z nabito puško in v par minutah je moral stražar mimo in površen pogled na nezamreženo okno mu je moral odkriti načrt za pobeg. In potem — adijo svoboda! Moral je skočiti — pognal se je.

Liki težka skala je padel mož v vodo, ki je zletela visoko v zrak. Strel je padel, padajoča postava pa je nudila v temni noči slab cilj. Nezadet je brzel begunec proti policijskim motornim čolnom. Zavedal se je, da je izdal strel vse. Za njim se je pognal celi pekel, lov je pričel. Ako bi bili čolni zastraženi, ga bo pomnila straža celo življenje. V kaznilnico ga ne bodo spravili poprej, dokler ne bo našel Johna Gaja.

Čolni so bili nezastaženi. Pognal se je v prvega in sprožil motor. Čoln se je spustil po morju kakor puščica. Bob Gibson je bil prost, za njim pa lovci!

Presneto težak pogon je bil. Pred njim 5 let stara, že zabrisana sled sovražnika, za njim celo krdelo policistov.

Vzrok obsodbe.

V Njujorku se je zgubil. Ni bilo lahko beguncu, ki je prezedel tako dolgo sam v zaporni celici, da se je spet znašel v vrtincu človeškega življenja. Govoril je počasi in malo, kakor kak inozemec in to je napravilo pozorne stare lopovske tovariše, katere je povpraševal po Gaju.

Kje je vzrok bolezni?

To je najvažnejše vprašanje, kadar nas kaj boli. Na vsak način je zelo dobro, ako imate vedno pri rokah lekarniško zanesljivo do-

mače sredstvo, kakor pravi Fellerjev Elsafluid, ki se že več kot 35 let uporablja za nego telesa in za obrambo proti mnogim bolehnem proti revmatičnim bolečinam, prehlajenju, za masažo, proti trganju v členkih, bolečinah v križu, licu ter po vsem telesu. Fellerjev Elsafluid se dobi v vseh apotekah in

tozadevnih trgovinah po Din 6.—, Din 9.— in Din 26.—. Po pošti najmanjši paket (9 poškusnih ali 6 dvojnih ali 2 spec. veliki steklenici) za Din 58.—, dva taka paketa Din 102.— pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatr 341 (Savska banovina). Odobr. od Min. soc. pol. i nar. zdr. Sp. br. 509 od 24. III. 1932.

Da je John Gaj izdal in počrnil svojega tovariša, je znal vsak. Bob in John sta namreč v kompaniji olajšala blagajno Morgan banke za nekaj svežnjev bankovcev. Bančnega slugo, ki je oba vlomilca presenetil, je zadela krogla iz Johnovega revolverja.

Gaj je bil vedno lahkomišelno seme. Po vlamu je preveč razmetaval denar in je dobil kmalu policijo na vrat. Predno ga je zagrabil detektiv, je tekel na sodnijo, kjer je pripovedoval ganljivo zgodbo, kako ga je nagovoril Bob k vlamu in je izdal tudi tovariševo skrivališče. Sodnik je ovaduhu verjel. Tička Boba so dvignili iz gnezda. Oba lopova sta romala v zapor, kjer sta čakala v ločenih celicah na obsodbo.

John Gaj je bil obsojen kot skesan grešnik le na 6 mesecev ječe.

Bobu Gibsonu so prisodili zaradi roparskega umora — smrt!

Cela leta se je vlekel boj Bobovega zagovornika proti obsodbi, katero pa je končno guverner le potrdil. Po pravomočju sodbe je Bob pobegnil iz ječe in je začel preganjati Johna.

Taka je bila zgodba, katero so vsi poznali. Podlo je bilo, da je John ovadil ter počrnil Boba.

Na pogonu za sovražnikom.

Bob je zadel kakor dober lovski pes kmalu sled za sovražnikom. Večkrat se je Johnu toliko približal, da bi ga bil lahko zagrabil z roko, a zopet se je pogreznil zasledovani v noč in meglo.

Bob je preizkusil več poklicov. Z vsakim delom je zasledoval le en cilj, da bi se približal Gaju. Bil je v Čikagi natakár, ko je stopil v isti lokal John kot gost. Divjačina je čutila lovčev pogled in ušla.

Dan in noč se je podil za njim. Sled mu je kazala pot v San Francisco, podal se je za njo.

Bob je iskal sovražnika že skoro po vseh državah severne Amerike, ko je zvedel, da se je odpeljal John v Kanado. Gibson mu je sledil in je nagnal zasledovanca proti severu. Živel je kot trgovec s kozuhovino in je sledil sovražniku korak za korakom v oledele pokrajine. Skoro istočasno sta prekorčila mejo Alaske. Na tem polutoku vednega mraza in ledu se je čutil John varnega. Niti slutil ni, da je taboril njegov preganjalec v viharini noči komaj 100 m proč od njegovega šotora. Zjutraj je zapazil Bob Johnov odhod in bi ga bil zagrabil, ako bi se ne bil njegov konj spotaknil ob kup ledu. Konj si je zlomil tilnik, jezdec nogo.

Takoj, ko se je pozdravil, se je zopet prilepil na sled za Johnom. Podil ga je brez pravega načrta proti severu. Enkrat mu bo že zašel v pest, in potem...

Bilo je kakor zacoprano. Ko je dosegel Bob Klondyke, staro gnezdo iskalcev zlata, je čul, da se je odpeljal Gaj na saneh proti jugu. Ne da bi se odpotil, je krenil na jug! Tekal je po Alaski, Kanadi, dokler ni odkril Johnovega

skrivališča v državi Teksas. Sovražnik je živel tamkaj kot pastir in so ga klicali: Tim Kaith. Kljub izsleditvi ga ni mogel dobiti. Gaj je žvotaril nekje v hribih, v eni izmed številnih votlin in se je oglašal v naselbini le toliko, da si je nabavil živil ter strelivo.

Sedaj, ko je bil Bob Gibson na cilju, je čutil, kako ga je postarala dolgoletna ječa. Sovraštvo do izdajalca pa je bilo hujše nego tedaj poprej.

Skupno v pasti.

Tudi Gibson se je čutil zasledovanega. Policijski komisar ga je gledal sumljivo opazujoče. Najbrž je primerjal njegov obraz z onim pobeglega kaznjenca Boba Gibsona na tiralici. Kmalu bodo zopet za njim. Tokrat je bil preveč utrujen, da bi ušel. Skrajni čas je že bil, da obračuna z Gajem in vse ostalo je bila postranska zadeva.

Napotil se je v hribe.

Slednjič, slednjič — vendar je bil tako daleč! Izsledil je Gajevo koč. Vstopil je in zaprl za seboj vrata. Pred ednim izhodom je stal Bob Gibson, maščevalec! Pred njim je trepetal, bled liki smrt, John Gaj.

Proketo, kako se je tresel lopov, ni mu bilo mogoče mirno pognati krogle skozi glavo, tako so prosile njegove prestrašene oči.

»Lopov!« je zaklical Gibson, nič drugega kakor »lopov!« in je dvigal počasi revolver, da bi se napasel na trepetajoči žrtvi.

Naenkrat so mu buknili na uho strelji ter krik od spodaj. Komisar s policisti!

Bob je vrget pred Johna še drugi revolver. Ta je pokimal.

Dvanajst ur sta se branila navalu zasledovalcev oba smrtna sovražnika. Poslala sta na mirnejši svet komisarja in še več njegovih spremljevalcev. Ko so pa policisti zažgali koč, sta se morala na pol nezaveštna udati.

Sovražnik do zadnjega zdihljaja.

Oba so ujeli, obtožili in obtožili na smrt na električnem stolu. Bob je imel le še eno prošnjo: hotel je umreti kot drugi. Ker je pomenila ta prošnja poostritev obsodbe, mu je bila tudi dovoljena.

Napočil je zadnji dan. Vsega solznega in stokajočega so tirali Johna Gaja iz celice. Ugasnila je luč po celi kaznilnici, zopet zagorela, ugasnila in slednjič mirno zagorela. John Gaj je končal!

Po licu Boba Gibsona se je razlil smehlaj zadovolja. In ta nasmeš se je igral krog njegovih ust, ko je spustil krvnik električni tok v stol smrti, na katerem je mirno sedel Bob, ker je znal, da je pred njim bil usmrčen na isti način njegov največji in smrtni sovražnik John!

Moderna čuda.

Vsak srednješolec pozna sedmorico staroveških svetovnih čudes, a če bi ga vprašali za svetovna čudesa naših dni in posebno zadnjih mesecev, bi gotovo ne vedel naštetih dveh. Nek ameriški strokovni list jih navaja kar 12.

Prvo čudo je sovjetska električna centrala Dnjeprstroj, ki bo dobavljala ozemlju 18.000 kv. km električni tok. Jez te centrale je danes največji na cellem svetu.

Drugo tehnično čudo je jez v Indu pri Sukurju s svojim 1600 km dolgim kanalizacijskim sistemom, ki bode namakal 24.000 kv. km veliko ozemlje, torej ozemlje, ki je za 2000 kv. km večje od obdelane zemlje v Egiptu. Samo za časa faraonov je obstojal namakalni sistem, ki je obsegal za polovico večje zemlje. Sukurski jez bo dogotovljen v kratkem.

Aleksandrov jez na havajskem otoku Kauaj ne spada med prav največje, pač pa pri njegovi zgradbi so morali premagati nezasišane težave.

Angleški inženjerji so nadalje ustvarili četrto in peto svetovno čudo, to je dinamo z zmogljivostjo 80.000 kv. ter največjo brezžično oddajno cev z zmogljivostjo 500 kv, višino 3 m in širino 35 cm.

Novi, 286 m visoki Wallstreetski nebotalnik v Njujorku je sicer po višini tretji največji na svetu, a po raznih tehničnih novostih prvi. Tako ima dvigalo na dve nadstropji, s katerim morejo ljudje v dveh nadstropjih istočasno ven in noter.

Katedrala Kristusa Kralja v Liverpoolu bo imela kupolo z 51 m premera, to se pravi največjo na svetu. Na drugem mestu bo potem sedanja prvakinja, kupola na grobu nekega indskega sultana, tretja pa kupola na cerkvi sv. Petra v Rimu.

Največji žitni elevator (dvigalo), ki je pričel obratovati pred nedavnim v Albany, država Njujork, obsega nič manj nego 4.700.000 hl žita.

Deveto svetovno čudo je novi most čez Missouri v državi istega imena v Severni Ameriki, kajti oba njegova boka imata vsak po 124 m razpetine. Deseto čudo pa bi bil neki most na Čehoslovaškem, ki je sicer samo 49 m dolg, zato pa zvarjen iz celega.

V Syracusi na otoku Sicilija v Italiji je začel obratovati nov gazometer, ki ne uporablja nobene vodne plasti za svoj plavajoči del in ki obsega 1.700.000 kub. m svetilnega plina.

Dvanajsto svetovno čudo je spalni vlak na progi med Njujorkom in St. Louisom, ki je opremljen z umetno zračno hladilno napravo.

„Slov. Gospodar“ stane:

celoletno 32 Din,
polletno 16 Din,
četrtletno 9 Din.

Po zaključku lista došle vesti in novice.

Poštar se ustrelil. V Cirkovcah se je ustrelil radi poneverbe 44.000 Din tamošnji pogodbeni poštar Vladimir Doksa. Poneveril je denar, katerega so plačali kmetje za davke. Zadevi so prišli na sled, ko je davkarija davkoplačevalce ponovno tirjala, a so se ti izkazali, da so plačali.

Obsodba radi uboja moža. Dne 9. januarja je obravnaval mariborski senat slučaj uboja moža, ki se je doigral na Pobrežju pri Mariboru dne 5. septembra m. l. Ubit je bil omejenega dne z 11 globokimi udari Raner iz Pobrežja in je bila uboja osumljena njegova 60letna žena, ki je dejanje zanikala v preiskavi in pri obravnavi. Radi obtežilne izpovedi prič je bila Ranerjeva obsojena na 12 let ječe.

Umril je pri Sv. Trojici nad Sv. Križem pri Rogaški Slatini tamošnji dolgoletni cerkovnik Jernej Hrepenik, ki je že kot fantek stregel škofu Slomščeku pri sv. maši. Blagopokojni je dosegel lepo starost 82 let.

Igra »Guzaj« — po znani Golečevi povesti — je dotiskana ter je od 14. t. m. dalje na razpolago v knjigarni Tiskarne sv. Cirila v Mariboru. Cena knjigi je 12 Din. — Vsako društvo, ki hoče to igro vprizoriti, mora imeti dovoljenje od založnice, to je od Tiskarne sv. Cirila v Mariboru, kjer je predstavo igre pravočasno prijaviti. Opozarjamo tudi, da smo zoper one, ki so povest »Guzaj« po svoje dramtizirali, oziroma po tej dramtizaciji igrali, uvedli sodno postopanje, s katerim ščitimo svoje avtorsko pravo za povest »Guzaj«.

Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva v Celju ima občni zbor dne 15. jan., ob 9. uri predpoldne v občinskih prostorih na Bregu. Sadjarji, udeležite se občnega zbora polnoštevilno!

V Mladiki v Ptuj se prične 14. februarja pod vodstvom šolskih sester gospodinski tečaj, ki bo trajal do srede julija. Dekletom se bo nudila prilika izobraziti se v najvažnejših gospodinskih opravilih, kakor: v kuhanju, obdelovanju vrta, šivanju i. dr. Mesečna oskrbnina znaša 450 Din. Natančnejša pojasnila daje vodstvo gospodinske šole v Mladiki v Ptuj.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Na praznik sv. Treh kraljev smo v mogočnem sprevodu na zadnji poti spremili Marijo Mlakar, po domače Krznarjevo mater, iz Župeče vasi, ki je umrla v svojem 88. letu, po 42letnem vdovstvu. Poleg domačega dušnega pastirja ter g. župnika iz Gore se je pri grobu od nje poslovil tudi njen sin č. p. Bernardin, bivši lektor in gvardijan frančiškanskega samostana v Kamniku. Zanimivo je, da je ob smrti pokojne bila ob njeni strani tudi njena sosedka Marija Osenjak, ki je sploh najstarejša oseba v župniji. Blagopokojni večni mir! — Minulo leto je bilo pri nas rojenih 59 otrok, mrličev je bilo 42, poročenih pa 15 parov.

Polzela. Kako lepa in zanimiva je igra »Mlinarjev Janez«, katero je vprizorilo Katoliško prosvetno društvo na god sv. Štefana in na dan sv. Treh kraljev, nam priča sijajen obisk pri obeh predstavah. Seveda tu gre pač predvsem zasluga igralcem, ki so se tako vživeli v svoje vloge, da jih je mnogo izmed gledalcev, ki so nas obakrat posetili. Zato je sklenil od-

bor, da se še ta igra enkrat ponovi in sicer dne 15. t. m. v Prosvetnem domu na Polzeli. Začetek ob treh popoldne. Vljudno vabi odbor.

Šmarje pri Jelšah. Na Kraljevo sta med drugimi tudi dva naša rojaka stopila na prvo višjo stopnjo, ki vodi v mašniški stan: g. Čakš Štefan iz Orehka v Šmarju in prefekt dijaškega semenišča g. Čokl Janez iz Zibike, sta postala subdijakona. V začetku aprila sprejmeta še dijakonat ter postaneta drugo julijsko nedeljo duhovnika. Po dolgih letih bomo tedaj vendar zopet enkrat imeli primicijo ali novo mašo, katero že vsi željno pričakujemo. — V lanskem letu je bila v tem času že večina naročnine na »Slov. gospodarja« poravnana. Zakaj še letos mnogoteri čakajo in odlagajo, je li to krivo, ker še pravega snega ni, ali pa jim ni toliko za svoja stanovanja, ki bi bila za slučaj požara le takrat zavarovana, če je celotna naročnina vsaj do konca januarja poravnana? Novi sneg že imamo in stanovanja gotovo tudi ljubimo, zato pa le tudi z naročevanjem ne odlagajmo več! Februarja bomo imeli z gostijami opravila in nas bo tudi Mohorjeva družba dregala.

Čebelarstva podružnica Sv. Trojica v Sl. gor. vabi vse člane in nečlane k občenemu zboru, kateri se vrši dne 15. januarja, ob 8. uri pri g. Lassbacherju. Posebno so vabljeni mladi čebelarji nečlane, da pridejo in se vpišejo. 45

Mlinarskega vajenca sprejemem takoj: Orožim, valčni mlin, Gomilsko. 39

Lokal, primeren za trgovino in obrtnika. Stanovanje, dvo, tri in pet sobno odda Emilija Uršič, Sv. Jurij ob južni žel. 40

Proda se radi smrti lastnika še nova, malo rabljena, trovrstna, kromatična harmonika. Izve se pri: I. Šenveter, Zamarkova, Sv. Lenart v Slov. goricah. 38

Cunje, satro železje, krojaške suknene odrezke, ovčjo volno kupi: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica. 21

Kavo, surovo in vsak dan sveže žgano, čaj, rum, slivovko, malinove, riž, rozine, kuhinjsko posodo, lopate, motike, sekire, okove za stavbe in pohištvo kupite prav dobro pri Jos. Jagodič, Celje, Glavni trg 14, Gubčeva ulica 2. 1341

Trgovski učenec z meščansko šolsko izobrazbo, pošten in zdrav, se sprejme v trgovino mešanega blaga Mira Penič, Maribor, Vetrinjska ulica 9. 41

Urarski vajenec se sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. M. Ilgerjev sin, Maribor, Gosposka ulica 15. 43

Dne 12., 13. in 14. januarja prodaja več postelj, omar, pernice, odeje, perilo, čevlje, stoli, zložljiva železna postelja, divan, plišasti stol po 50 Din, ogledala. Maribor, Strossmajerjeva ulica 5. 42

Prodajam krasno posestvo 18 oralov, vse zidano in v ravnini, zraven kolodvora in mesta v Sloveniji. Poizve se v upravi lista pod Dobičkanosno. 44

Sprejemem kuharico, vajeno vseh hišnih del, vrta in gospodarstva. Ponudbe s pričevali na trafiko Kovač, Celje, Aleksandrova. 46

Sprejemem deklico, šoloprosto, Maribor. Naslovite na upravo lista pod »Sirota«. 47

Majer išče službo, ima 4 delavne moči. Naslov v upravi lista. 47

Naznanjam cenj. občinstvu, da sem spopolnil

zalogo krst (mrtvaških rakev) ter se dobijo vse vrste istih kakor tudi vse potrebščine po znižani ceni pri

Alojzij Munda

mizarstvo v Mariboru

nasproti Magdalenske cerkve, Taborska 2. 31

LJUDSKA SAMOPOMOČ V MARIBORU

mi je izplačala po smrti našega očeta g. **Martina Rogina** pripadajočo podporo točno in kulantno, za kar ji izrekam najpriskrenejšo zahvalo in jo vsakomur toplo priporočam. 37

Spodnji Hajdin, dne 5. januarja 1933.
Jakob Kociper.

LJUDSKA SAMOPOMOČ V MARIBORU

mi je izplačala po smrti g. **Jakoba Znidarič** pripadajočo podporo točno in kulantno, za kar ji izrekam priskrečno zahvalo in priporočam to društvo vsakomur najiskrenejše. 33

Sv. Jurij ob Sč., dne 4. januarja 1933.
F. Štuhec.

LJUDSKA SAMOPOMOČ V MARIBORU

mi je izplačala po smrti g. **Janeza Fluher** pripadajočo podporo točno, za kar sem primoran ji izreči javno zahvalo in jo vsestransko priporočati. 34

Zgornje Hoče, dne 4. jan. 1933.
Franc Domadenik.

LJUDSKI SAMOPOMOČI V MARIBORU

se tem potom javno zahvalim za točno izplačilo pripadajoče podpore po smrti moža g. **Ivana Dvoršak** in priporočam vsakomur to prekornostno društvo. 32

Rošpah, dne 5. januarja 1933.
Uršula Dvoršak.

LJUDSKI SAMOPOMOČI V MARIBORU

izrekam najiskrenejšo zahvalo za točno izplačilo pripadajoče podpore po smrti naše matere g. **Marije Svoboda** in priporočam to važno socialno ustanovo vsakomur najtopleje. 36

Gečja vas, dne 28. decembra 1933.

Janez Intihar.

LJUDSKI SAMOPOMOČI V MARIBORU

se najiskrenejše zahvaljujem za točno izplačano pripadajočo podporo po smrti g. **Janeza Grahara** in priporočam vsakomur to prekornostno društvo. 35

Spodnji Hajdin, dne 3. januarja 1933.

Mustafa Julijana.

V letu 1933 Vam priporočamo posebno sledeče tvrdke:

Tiskarna sv. Cirila, Maribor, Koroška c. 5
podružnici: Aleksandrova 6, Valvazorjeva 5

„Zlatorog terpentinsvo milo“

Za našo deco.

Danijel Defoe:

Robinson Crusoe.

(Dalj...)

Nisva smela več dolgo čakati. 19 divjakov je sedelo drug poleg drugega, dva pa sta stala pri belem človeku in sta mu vezala noge, da bi ga lažje zabodla.

»Zdaj!« sem zaklical Petku. Ustrelila sva oba ob istem času. Petek je dva ubil, tri pa ranil. Jaz nisem bil tako srečen, pa tudi od moje puške je bil eden mrtev, dva pa ranjena. Divjake je prevzel strah. Niso vedeli, od kod jim prihaja smrt in kam naj bežijo. Streljala sva še enkrat. Dva sta padla, nekaj ranjenih pa je začelo tekati sem in tja, strašno tuleč.

S Petkom sva pobrala vsak še eno nabito puško in sva stekla k belemu ujetniku. Ona dva divjaka sta skočila proti morju in v čoln. Za njima sta stekla še dva, ki ju je Petek preganjal. V tem času sem osvobodil ujetnika in sem mu pomagal, da je vstal. Misleč, da je Portugalec, sem ga v njegovem jeziku vprašal, kdo da je. On je odgovoril: »Kristjan.« Bil je tako slab, da je komaj mogel govoriti in se je le z velikim naporom držal na nogah. Dal sem mu piti malo ruma in košček kruha jesti. Ko si je malo opomogel, sem mu dal sabljo ter sem mu rekel:

»Gospod, razgovarjala se bova pozneje«, ker mi je povedal, da je Španec in me je začel zahvaljevati, »sedaj se moramo bojevati. Če imate že zopet kaj moči, vzemite sabljo in samokres, pa udrite!«

Dozdevalo se je, kakor da bi mu bilo orožje povrnilo moči. Kakor besen je napadel divjake in s sabljo je ubil dva. Petek in jaz sva tudi pri-

skočila in v kratkem času so padli vsi, ki so bili na obali. Nekaj jih je pa bilo skočilo v dva čolna in izginili so, na vse moči veslajoč.

En čoln je ostal na obali. V tem je ležal tretji ujetnik zvezan. Kako sem se začudil, ko je začel Petek objemati in poljubovati tega človeka. Jokal se je, smejal, potem zopet jokal, vil roke, udarjal se po licu — kratko, mislil sem si, da je hipoma zblaznel. Dosti časa je poteklo, preden mi je mogel pojasniti, kaj mu je. Tisti ujeti divjak v čolnu je bil njegov — oče.

IX.

Osvoboditev.

Tako je dobilo moje kraljestvo še dva nova podanika. Španec mi je pripovedoval, da je prebil z 20 tovariši brodolom in da so se rešili na otok, na katerem je prebivalo Petkovo pleme. Ti divjaki so z njimi lepo postopali, ali čez nekaj časa je izbruhnila vojna med tem plemenom in enemi sosednjim. Tekom vojevanja so sovražniki ujeli Španca in Petkovega očeta. V proslavo zmage so sovražniki privedli ujetnika na ta-le otok, da bi ju pojedli.

Po končanih razgovorih sem predlagal Špancu, naj se vrne s Petkovim očetom na otok ter pozove svoje tovariše, naj pridejo na ta-le otok in da tukaj žive, dokler se ne pokaže kaka ladja.

Ali šele čez kakih šest mesecev sta se mogla podati na pot, ker smo morali za ta čas posejati več ječmena in povečati čredo koz, da bi imeli novi prebivalci dovolj hrane.

Ko je bilo vse to gotovo, smo spravili v čoln hrane za več dni. Petkov oče je zatrjeval, da bo mogel prav lahko najti pot do svojega otoka in zato je prevzel na čolnu krmilo v svoje roke. Dogovorila sva se s Špancem, da mi bo ob povratku dal že iz daljave znamenje, ker mi je bilo treba znati, da je res on. Želel sem obema srečno pot in nato sta odplula.

Bilo je že precej časa od njunega odhoda, kar priteče nekega jutra Petek k meni in zakliče:

»Gospodar, gospodar! Dospeli so, dospeli so!«

Začudil sem se temu, ker nisem zapazil nikakega znaka, kakršnega bi mi moral dati Španec. Ne misleč na kako nevarnost, sem štel proti obali. Presenetilo me je, ko sem videl na morju barko s trioglatim jadrom, ki se je napotila uprav proti obali. Pohitel sem domov ter sem naročil Petku, naj pride z mano, ker ljudje v barki niso oni, ki jih pričakujemo. Nato sem se povzpел na hrib in sem videl dalje zunaj ladjo, ki je bila vrgla sidro. Takoj sem spoznal, da je to angleška ladja.

Bil sem silno razburjen. Prevzela me je velika radost, ali vzbudil se je tudi neki podzavestni sum, ki mi je pravil, naj pazim. Čudil sem se, kaj išče angleška ladja v tem koncu sveta. Viharja ni bilo, ki bi jo bil sem zanesel. Če so na ladji Angleži, gotovo niso prišli sem z dobrim namenom. Radi tega bo bolje, da ostanem skrit.

Nisem ostal dolgo v neznanju. Barka je dospela do obale in ljudje so se izkrcali. Bilo jih je edenajst, ali trije niso imeli orožja. Ti so takoj sedli na zemljo in so bili videti jako otožni. Ostali so hodili po obali sem in tja in so odšli nazadnje v gozd, najbrž da bi si odpočili.

Komaj so izginili, sem pozval Petka in počasi sva se približala trojici.

»Gospodje«, sem jim rekel, »ne prestrašite se. Mogoče najdete tu prijatelja, ki ga niste pričakovali.«

(Konec prih.)

Dober odgovor.

Stari oče k vnuku: »Tu imaš kozarec in prinesi mi piva!«

Vnuk: »Dajte mi te-daj denar!«

Stari oče v šali: »Za denar pivo prinesiti je lahko, ali poskusi to brez denarja.«

Vnuk gre, za nekaj časa se vrne, postavi kozarec na mizo in reče: »Tu imate, stari oče.«

Ta hoče piti, ali kozarec je prazen. »Kaj pa to pomeni, saj je kozarec prazen!«

Vnuk: »Iz polnega kozarca piti, je lahko, toda poskusite to iz praznega!«

Sreča v nesreči.

Janezek je padel v vodo, ribič ga je privlekel ven. Mama in tetka prisopete preplašeni.

Janezek si lovi besede in ko zamore spregovoriti, mu je prva skrb: »Mama, kaj ne, da se mi nocoj ne bo več treba umivati?«

Zastavice.

Kateri človek je bil po smrti najbolj trd? (Lotova žena - ki je postala soj.)

Česa Bog nikdar ne vidi, postopaj pa vsaki čas? (Sebi enakega.)

Zakaj so žene bolj trdovratne ko moški? (Adam je iz mehke zemlje, Eva pa iz trde kosti.)

Česa je v vodi več: kamenja ali rib? (Rib, ker kamenje ni v vodi, temveč pod vodo.)

Pozor! Pozor!

Za čiščenje presvetega Rešnjega Telesa je izšel nov molitvenik

„Pridite, molimo!“

ki obsega poleg običajnih molitev tudi šest molitvenih ur za skupne molitvene ure. Zelo priročna knjiga stane samo Din 16— z rdečo obrezo in Din 20— z zlato obrezo.

Knjiga se naroča pri

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

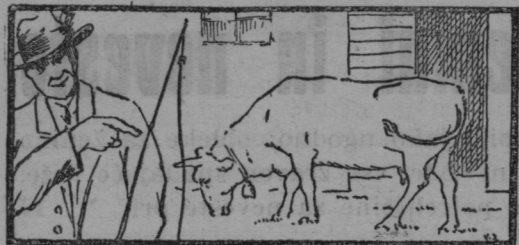

Zakaj kmetje ne moremo prodati svojih pridelkov?

Zato, ker premalo inseriramo!

Moderni čas zahteva nove načine, kako se prodaja in kupuje. Eden najboljših novih načinov prodaje in nakupa so gotovo časopisni oglasi. Oglas v časopisu, ki je razširjen med narodom v več desetstisoč izvodih, kakor je naš „Slovenski gospodar“, čita najmanj trikrat toliko ljudi, kakor je naročnikov, torej „Slovenski gospodar“ gotovo 50.000 do 70.000 ljudi vsak teden. Toliko ljudi izve tudi za prodajo in nakup, ki je v oglasu.

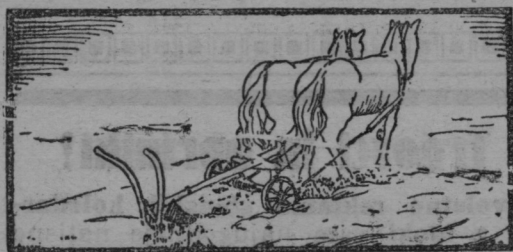
Naj sledi nekaj primerov, kako in kaj naj kmet oglašuje!

Prodam lepo plemensko kravo. Jakob Hren, Dramlje.

Vsaka beseda stane Din 1:20.

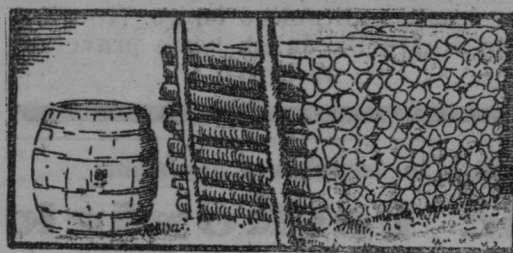
Ta oglas ima 7 besed in stane samo Din 8:50, v možnosti pa je, da privabi več kupcev, kakor kak sejem. Na enak način seveda tudi lahko napišeš: **Kupim.** Ali, če imaš prodati kaj drugega, napišeš pač tisto, kar želiš prodati.

Iščem hlapca, ki zna vsa poljska dela. Jože Klavkar, Zihpolje.

Vsaka beseda stane Din 1:20.

Ta oglas ima 10 besed in stane Din 12:— . Kje ti bo kdo šel okrog iskat za Din 12:— hlapca? Kakor gospodar išče hlapca, tako tudi hlapec ali dekla išče novega gospodarja. Ako nočeš povedati svojega naslova, napišeš: „**Ponudbo na upravo**“ in doplačaš Din 5:— , ker ima uprava sedaj posebej delo.

Dam v zameno vino za drva. Tone Mrzel, Ljutomer.

Vsaka beseda stane Din 1:20.

Oglas ima 9 besed in stane samo Din 10:80. Dandanes se zopet razvija zamenjava, dam blago za blago. Treba pa si je poiskati tistega, ki bo s teboj zamenjal. Med 50.000 ljudi, ki bodo čitali tvoj oglas, boš gotovo našel vsaj enega! Več jih najbrže ne potrebuješ!

Kupim posestvo ob glavni cesti v celjskem okraju. Peter Skala v Puščavi.

Vsaka beseda stane Din 1:20.

Oglas ima 10 besed, stane Din 12:— . Koliko ponudb bo dobil! Ne bo mu treba hoditi od kraja do kraja. Izvedel bo vse v pismih, katera mu bodo ljudje pisali. Enako lahko napravi tudi, kdor posestvo prodaja. Bogve, kdo med tolikimi čitatelji išče ravno tako posestvo v nakup, ki ga hočeš ti prodati, pa ne veša drug za drugega. „Slovenski gospodar“ vaju bo seznanil potem oglasa

Goveje meso po Din 6:— kg prodajam na domu soboto in nedeljo 5. novembra 1932. Janez Pameten, Kokarje.

Vsaka beseda stane Din 1:20.

17 besed stane Din 20:40. Pa bo zato lahko razprodal celo govedo, ki ga mesar ni hotel pravilno plačati.

Navedli smo le nekaj vzgledov, kaj in kako naj tudi kmet oglašuje. Je seveda še polno drugih vzgledov in načinov. Treba je še vedeti, kako se oglas naroči. Mali oglasi se morajo plačati vnaprej, zato je najbolje, ako z naročilom pošlješ tudi toliko znamk v pismu, kolikor oglas stane. Ako imaš pa položnico „Slovenskega gospodarja“, pa po njej pošlješ, vendar moraš v tem slučaju na srednjem delu položnice napisati: Za oglas. Besedilo mora biti v upravi lista do ponedeljka zvečer, da izide tisti teden. Vse dopise za oglase je pošiljati na

UPRAVO „SLOVENSKEGA GOSPODARJA“, MARIBOR, KOROSKA CESTA 5.

